1975-6

TRANS WORLD DELTA
ALLEGHENY AMERICAN
AIR CANADA BAGGAGE CLAIM
NORTH CENTRAL
CHICAGO HELICOPTER

AEGIS

1975 BIRŽELIS - JUNE Vol. LXV, No. 6

ATEITIS — Ateitininkų Federacijos leidžiamas

katalikiškos - lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas

Malda už Tėvynę — iš LKB Kronikos 161
ANTAI... — K. Trimakas 162
Gairės mūsų atsinaujinimui (I) — A. Damušis 164
Ugdant vertingą lietuvį — E. Razma 167
Reikia kurti "Lietuvį Išeivį" — A. T. Klimas 167
Šių metų ekumeniniai uždaviniai — kun. P. Dilys 169
Atsiliepimas į prof. Ant. Maceinos laišką — M. Stonys 171
Šauksmas prieš sąžinės laisvės paneigimą — V. Bilaišytė 172
Amerikietis apie Kroniką — E. M. Loveley, S.J. 173
SUKAKTUVĖS — A. Zailskaitė 174
Algirdas Grigaitis (fotografijų portfolio) 175-178
ATVIRAI: Veiksnių konferencija — S. Kuprys 179
Mūsų seimoj (II) — J. Dievažys 181
ATŽALOS: Užrašai iš stovyklos — R. Kamantaitė, A, Budrys, L. Palubinskas, A. Baškauskaitė, D. Norvilaitė, A. Rajeckas, S. Girnius, G. Baronas 183
KNYGOS: Nepaprastas istorijos vadovėlis — A. Šaulytė 186
LAIŠKAI 187
VEIKLA 188

Išdėstymas — K. Trimako. Nuotraukos — Alg. Grigaičio (viršelis, 175-178, 181, 184), J. Kuprio (164, 169, 183, 185, 189 apačioj, 191 ir 192), S. Kuprio (189 viršuj ir vidury), M. Nagio (170). L.K.B. Kronikos viršelis (172).

Vyriausias redaktorius: Kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 DesPlaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL. 60130 USA. Telef.: (312) 366-2446. **Redaktorė:** Aldona Zailskaitė, 1836 49th Court, Cicero, IL. 60650, USA. Telef.: (312) 863-6400. **Redakcijos nariai:** Dalia Bilaišytė, Jurgis Bradūnas, Marija Eivaitė, Jūratė Jasaitytė, Petras V. Kisielius, Daina Kojelytė, Jonas Kuprys (fotografija), Vytas Narutis, Algis Norvila, Roma Olšauskaitė, Antanas Razma, Linas Sidrys, Danguolė Stončiūtė (išdėstymas), Mirga Šerepkaitė, Raimundas Šilkaitis (fotografija) ir Rimvydas Zailskas (išdėstymas). **Administratorius:** Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629, USA. Telef.: (312) 434-2243. Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 7 dol., garbės prenumerata — 15 dol., susipažinimui — 5 dol.; visur kitur laisvajame pasaulyje — 5 dol.

ATEITIS — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 South Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629. Yearly subscription in the US and Canada $7. Single copy $1.00 Second class postage paid at Chicago, Illinois.

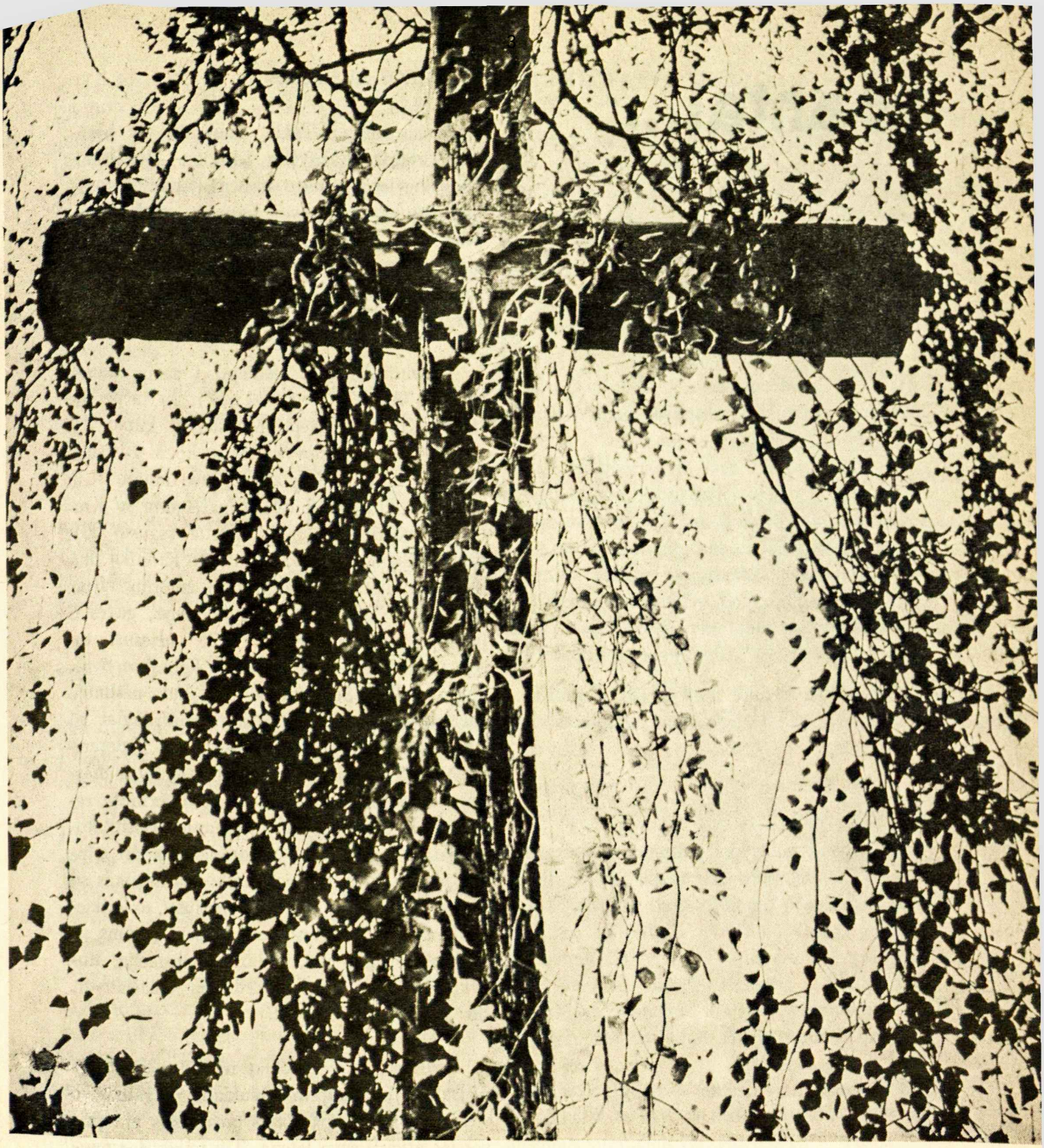

MALDA UŽ TĖVYNĘ

Dieve, pažvelk į Lietuvą, šiandien einančią skaudžiu kryžiaus keliu. Teatneša ši sunki dalia ne pražūtį, o tautos prisikėlimą. Per nusikaltimų debesis tepasiekia Tave, dangiškasis Tėve, mūsų atsiprašymo balsas, nes sunkūs nusikaltimai ir pančiai prislėgė mūsų tautą. Daugelis jos vaikų nebemato Tavęs, Dieve, ir savo amžinojo tikslo. Tepraeina greičiau ta kančios taurė pro mūsų tautą. Kol Tu, Viešpatie, pasilenksi prie savo kenčiančių vaikų, padėk kantriai ir ištvermingai pakelti priespaudos naštą, kuri temdo mums saulę ir skaudina širdį.

Iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos, 4 nr.

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

antai...

KRONIKOS ŠAUKSMAS

Šauksmas žadina. Tokiuo šauksmu yra Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika. Joje iškelti faktai nevieną supurto ar bent pabudina sovietų okupuotoj Lietuvoj esamai priešreliginei prievartai. Tokio žadinančio šauksmo labai reikia ramius ir patogius laikus turintiems laisvajame pasaulyje — tiek išeiviams lietuviams, tiek laisvų kraštų žmonėms.

Ateitininkai ima atsiliepti į savo uždavinį (žr. "Ateitį", 2 nr., 34 psl.). Jų tarpe dėmesys Kronika didėja. Moksleivių kursų dalyviai Dainavos stovyklavietėj kovo 15 susiskirstė į būrelius ir planavo savo kuopų susirinkimus, kuriuose būtų susipažįstama su Kronika. Studentai — tiek Toronte (sausio 26), tiek Chicagoj (kovo 8) — nutarė Kroniką platinti tiek lietuvių, tiek krašto žmonių tarpe. Kiekvienas Toronto draugovės narys, gavęs 5 įtakingų asmenų ar laikraščių adresus, turėjo jiems pasiųsti po laišką ir Kronikos 8 nr. anglų kalba. Sendraugiai kai kur užsimojo dar plačiau. Štai New Yorko sendraugiai su Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos New Yorko apskritim suruošė plataus masto viešą pokalbį, kurio metu buvo priimta rezoliucija Jungtinių Tautų Žmonių Teisių komisijai, o Los Angeles sendraugiai ėmėsi stiprios akcijos — paruošti Kronikos santraukas su rodykle anglų kalba ir jas pasiųsti amerikiečių spaudai, kongresmanams, senatoriams ir vyskupams; taip pat, sudarius delegaciją, nuvykti pas Los Angeles kardinolą (plačiau žr. šio "Ateities" nr. 188 psl.).

Atsiliepimas į šauksmą niekad nelieka be pėdsakų. Jis sustiprina šaukiantį pagalbos, o viešosios opinijos paveiktas pavergėjas yra priverstas atleisti savo leteną. Tik reikia dar daugiau pastangų atkreipti viešąją opiniją formuojančių asmenų dėmesį į Kroniką.

BADAS

Apie dvidešimt procentų gyventojų žemės planetoj badauja. Tūkstančiai miršta kasdien badu... Tokius ir panašius faktus paskaitom spaudoj. Akys greit nusikreipia nuo iliustracijų, vaizduojančių išbadėjusius vaikus. Stengiamės pamiršti.

Jei mes būtume jų vietoj... "The Christian Century" žurnalo specialiame apie badą numeryje, žadinančiame krikščionišką atsakomybę padėti badaujantiems, siūloma vieną ar dvi savaites pagyventi išleidžiant nedaugiau 8 dolerių į savaitę vieno asmens išsimaitinimui. Tai pabandžiusieji teigia, kad toji patirtis padidino bado supratimą ir norą, atsižadėjus pramogų, dalies maisto ar ir kitų reikalingų, bet nebūtinų dalykų, santaupas pasiųsti badaujantiems.

Badą patiriančių padėtį suvokti ir jiems padėti siūlome netolimoj ateity pasvarstyti susirinkime (ar net vasaros stovykloj). Vertingos medžiagos pateikia minėto žurnalo atspaudai, gaunami šiuo adresu: The Christian Century, 407 S. Dearborn, St., Chicago, Ill. 60650 (3 kopijos 1 dol.). Aukos badaujantiems gali būti pasiųstos šiuo adresu: Catholic Relief Services, 1011 First Ave., New York, N.Y.10022.

EKUMENIZMAS

Skirtingų konfesijų krikščionių sugyvenimas Jungtinėse Amerikos Valstybėse stipriau pasireiškia bendrose ekumeninėse pamaldose ir neparapinėj sielovadoj, kaip pvz. kolegijose ir ligoninėse. Ekumeninei dvasiai plėstis trukdo apatija ir siaurumas. Tokias išvadas pateikia ekumeninio sąjūdžio dešimtmetį apžvelgianti knyga "U. S. Catholic Ecumenism — Ten Years Later".

Dalinai panašu lietuvių išeivių tarpe, kur sugyvenimas tarp skirtingų krikščionių daugiau reiškiasi neparapinio pobūdžio veikloj ir ne religinėj, bet tautinėj, kultūrinėj ir visuomeninėj srity. Net ir pamaldos, kur jos — kad ir retai — suruošiamos, paprastai turi tautinį atspalvį, pvz. Vasario 16 ar birželio mėn. progas. Gal vienintelė išimtis yra Chicagoje Krikščionių suartėjimo savaitėj rengiamos ekumeninės pamaldos — tokio ekumenizmo dvasia ryški kun. P. Dilio kalboj (žr. šio "Ateities" nr. 169 psl.).

Apatijos ir siaurumo apstu, tačiau gražių sugyvenimo prošvaisčių, atrodo, pasitaiko visur, kur tik yra skirtingų konfesijų krikščionių lietuvių, pvz. kad ir Toronte. Netenka abejoti, kad ekumenizmas — tiesa, dažnai tautiškai nuspalvintas — lietuvių tarpe plis.

PATIRTIS PATVIRTINA

Pokalbyje su Apolonu (žr. "Ateities" 1 nr. 23 psl.) ryški buvo sekso trauka, ypač kai ji laikoma didžiausia ar net vienintele vertybe. Taip viliojančiai tada atrodo "atsigaivinimas" lytim kad ir už vedybų ribų. Apolonui buvo atsakyta, kad "vienos lyties asmuo tinkamiausiai... bendrauja su kitos lyties asmeniu visą žmogų apimančioj plotmėj — ir siela, ir širdimi, ir kūnu".

Du pasaulinio masto autoritetai lyties srity dr. William Masters ir Virginia Johnson (Masters) savo naujoje knygoje "The Pleasure Bond", pasiremdami savo plačia klinikine ir daugelio porų patirtimi, teigia: "Vedusiųjų seksas už vedybų ribų, kaipo įstrigimas lytindėl-lyties, susižlugdo, nes su laiku vien asmens gyvenimo visuma apsprendžia pačią lytį išlikti ne jį demoralizuojančiu, bet papildančiu išgyvenimu...Neištikimybė yra labai nepatikimas kelias ieškoti savo identiteto..." (138 psl.).

Kitaip ir negali būti. Patirtis patvirtina, ką moralės dėsniai teigia.

STOVYKLOS

Ateitininkams vasaros stovyklos išeivijoj tapo ne tik poilsio, bet ir ugdymosi laiku. Tautinio ir krikščioniško humaniškumo prasmingos atošvaitėlės, stovyklinio gyvenimo vaisiai gamtoj, pateikiami šio "Ateities" numerio 183 psl. Vasaros stovyklų sąraše išsiskiria Ateitininkų Federacijos jubiliejinė stovykla tiek savo programa, tiek stovyklautojais: Ar ne pirmą kartą ateitininkijos istorijoj kartu stovyklaus kelių generacijų ateitininkai — moksleiviai, studentai bei sendraugiai su savo mažais vaikais, esamais ar būsimais jaunučiais (žr. 191 ir 3 viršelio psl.).

Kęstutis Trimakas

Mūsų tėvų kovos ir aukos dėl lietuviškos knygos yra testamentinis įpareigojimas visoms Lietuvių Tautos kartoms.

Lietuvis organizuoja ir remia spausdintą lietuvišką žodį.

Iš Lietuvių Chartos, 1949 VI 14

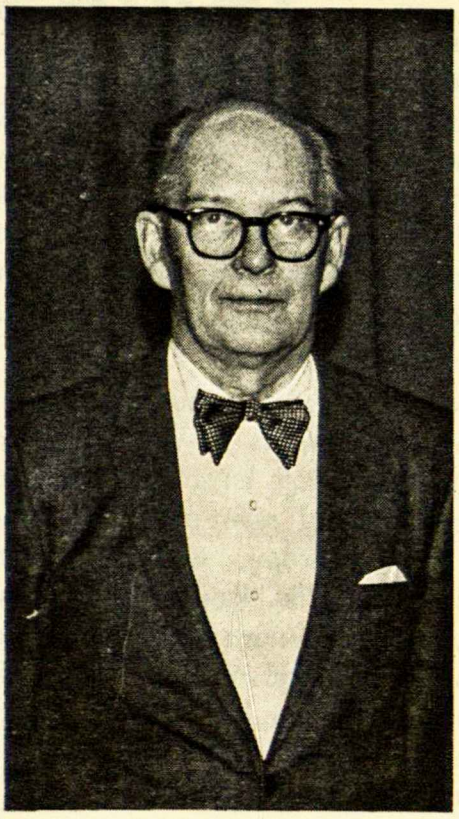

GAIRĖS MŪSŲ ATSINAUJINIMUI

ADOLFAS DAMUŠIS

Mintys, pateiktos Studentų Ateitininkų Sąjungos suvažiavime Toronte 1974 m. lapkričio 10, komentuojamos studentų. Šiame numeryje po įvadinės dalies seka dialogas apie lietuvybę. — Red.

Būkite ištikimi patys sau, bet kilkite vis į aukštybes, į didesnį susipratimą, į didesnę meilę.

Pačioje viršūnėje jūs susivienysit su visais tais, kurie įvairiomis kryptimis panašiai kils kaip jūs...,

nes visi, kurie veržiasi aukštyn, turi susitikti toje pačioje viršūnėje".

Teilhard de Chardin

Dr. Adolfas Damušis, cheminės technologijos inžinierius, visuomenininkas, buvęs Ateitininkų Federacijos vadas 1946-1952, Dainavos stovyklos Manchestery, Michigane, įkūrėjas, ilgametis Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos vicepirmininkas.

Susivienijimas kylant aukštyn yra labai tvirta mintis. Tai lyg įspėjimas, nes gyvenime buvo, yra ir bus labai daug pasiūlų vienytis nusileidžiant į žemumas — į Bohemiją, į hedonizmą. Susivienijimas kylant yra palaima, susivienijimas puolant yra pražūtis.

Atsinaujinimas ateina sugebėjimu kritiškai pažvelgti į save lyg iš išorės. Įvertinti, kaip padaryta; pasistengti, kad būtų geriau padaryta ateityje. Tai yra vertinga krikščioniškoji asmens savybė. Tai yra pagrindinė žmogaus dvasios bei jo asmens bruožų tobulėjimo sąlyga.

Ateitininkija Lietuvoje sugebėjo jaunimo žvilgsnį nukreipti į žvaigždes, sužadinti jame norą kilti. Jaunimas siekė, kad Kristaus idealai ir mintys būtų jo tautos idealai. Jis juto savo pašaukimą ir, veikdamas ta kryptimi, suaugo su savo benduomene ir ją kėlė.

Ateitininkijos pradininkai buvo nuostabiai pažangūs asmenys. Prof. Pranas Dovydaitis, prof. Stasys Šalkauskis, prof. prel. Pranas Kuraitis ir kiti įžvelgė ateitį, jaunuomenei atskleidė esminius idealus. Ateitininkija nuo pat savo

įsikūrimo pradžios siekė religinio, tautinio ir kultūrinio atgimimo lietuvių tautoje. Ji nesirėmė luomais, bet visus būrė į solidarią bendruomenę. Ją organizavo. Jaunuomenėje žadino kūrybinį alkį, iškėlė daug talentų, mokytojais pripildė mokyklas, profesinėms sritims davė aktyvių darbininkų. Studentijos dauguma, išvengusi buršiško hedonistinio gyvenimo, atostogų metu įsijungdavo į aktyvią organizacinę, kultūrinę kaimų bei pramonių sričių jaunuomenės veiklą, ruošdavo meninius vaidinimus, šventes, suvažiavimus, paskaitas.

Tokiose aplinkybėse užaugo įdomi generacija. Ji aktyviai ruošėsi kūrybiniam darbui. Bet gyvenimo tikrovė ją pašaukė į nepermaldaujamą kovą. Trečdalis tos generacijos tapo Sibiro tremties kankiniais. Kitas trečdalis papuošė Lietuvos žemę dvasiniais milžinkapiais, paaukodami savo gyvybę už lietuvių tautos troškimą laisvai gyventi. Trečias trečdalis laisvajame pasaulyje nenuilstamai kelia Lietuvos laisvės bylą. Toks ryžtingumas ir aukos dvasia negali pranykti be pėdsakų. Jie turi įsižiebti ateities kartų širdyse.

Nežiūrint mūsų šūkių ir idealų kilnumo, agresyvi tremties aplinka dažnai būna stipresnė negu mūsų pastangos; jos negatyvi įtaka labiau jaučiamas negu pozityvi. Prieš pradėdami nagrinėti atsinaujinimo mintis, pažvelkime, kodėl blogis taip agresyviai pasaulyje reiškiasi.

F. Dostojevskis giliai yra pažvelgęs į blogio problemą "Didžiajame inkvizitoriuje". Ten jis klausia: Kas yra blogis? Ar tai žmogiškasis nepakankamumas bei netobulumas? Ar tai tikrovinė organizuota jėga, kuri savo vilionėmis siekia apvaldyti pasaulį?

Pagal dr. Antano Maceinos interpretaciją, jeigu tai tiktai prigimties trūkumas, nesąmoningos žmogaus klaidos, tada tikrai užtektų ramiai kurti gėrį ir blogis savaime sumenks ir pranyks. Tuo atveju blogis nyktų pasauliui vystantis ir žmogaus kūrybiškumui plintant. Blogis būtų pašalintas, kaip pranyksta tamsa įžiebus lempą. Gamtine evoliucija ir žmogiškomis pastangomis blogis būtų nugalėtas šiapusinėje tikrovėje.

Bet jeigu blogis yra tikrovinė jėga, kuri savo šėlsmu ardo mūsų būtį, tada paprasto ramaus išsivystymo ir kūrybiškumo nepakanka, nes ši jėga yra įsiskverbusi į visą mūsų gyvenimą ir siautėja visur, ne tik šalia mūsų esančioje gamtoje, bet ir mūsų istorijoje. Ji siekia užimti visas gyvenimo sritis, kad gėrį išstumtų visai iš gyvenimo, kad būtų tamsa ir žmonės nepažintų šviesos.

Tuomet prieš pikto jėgą reikia organizuoti gėrio jėgą, kad ji antrąją atsvertų ir pagaliau ją nugalėtų. Tačiau tokiu atveju laimėjimas gali ateiti tiktai atkaklios ir nuolatinės kovos keliu.

Bet žmogus vienas iš savęs nepajėgia iškelti tiek jėgos, kad sėkmingai su blogiu kovotų ir jį nugalėtų. Pagal A. Maceinos interpretaciją, blogio kaip tikrovinės jėgos pergalei susijungia gamta, žmogus ir Dievas.

Kai Lietuvoje lietuvis ateistas persekioja savo tikintį brolį, jis, tur būt, sąmoningai ar nesąmoningai yra diriguojamas piktos organizuotos tikrovinės jėgos. Kitaip tą nežmonišką brutalumą sunku išaiškinti.

Negatyvi šio laisvojo pasaulio įtaka, spaudos, televizijos, radijo, kino teatrų skleidžiama, griaunanti jaunimo tiesos, gėrio, grožio supratimą, jo moralę, neabejotinai veikia diriguojama organizuotos tikrovinės blogio jėgos.

Pagal tai, kaip blogis plinta, ar organizuota blogio jėga, ar tik žmogišku nepakankamumu, skirtingos yra ir mūsų atsinaujinimo pastangos. Pirmu atveju atsinaujinimas liečia universalines nekintamas vertybes, kurias organizuota blogio jėga visur stengiasi paneigti. Tos vertybės sudaro mūsų idealizmo pagrindą. Dėl savo vertingumo jos yra pralenkusios laiką ir niekad nesensta. Jos vis naujos ir aktualios kiekvienai ateities kartai.

Kaip gali pasenti Dešimt Dievo įsakymų? Kaip ir kada gali pasidaryti nebeaktualus Kristaus meilės įstatymas? Argi laikas pasendins pasiaukojimo šviesą, didybės paprastumą, tikros išminties vertę, proto atvirumą viskam, kas gera? Argi laikas įveiks patarimą "tvirtai stovėti audroje ir atjausti tuos, kurie parpuola", arba "matyti netiktai blizgėjimą, bet ir vargą; paguosti artimą sielvarte ar nelaimėje ir ištiesti jam pagalbos ranką"?

Gyvenimo praktikoje tai yra šviesos spinduliai tamsoje. Tai yra nesenstančios vertybės. Bet dabar mūsų aplinkoje organizuota tikrovinė blogio jėga jas bando nuo viešumos nuslėpti ir jas nuvertinti. Šioje srityje atsinauji-

nimas reikštų pastangas iškelti tas vertybes į dienos šviesą, paskleisti vienamžių tarpe, sužadinti juose meilę toms vertybėms.

Antruoju atveju atsinaujinimas liečia žmonių atliekamus darbus bei jų sukurtas sistemas, kurie yra riboti, nepakankamai tobuli, o kartais ir klaidingi. Tuo atžvilgiu atsinaujinimas skatina sugebėti rinktis taiklesnę veiklos kryptį, pasišvęsti tikslams pagal išmintingą pasirinkimą, stengtis išvengti klaidų, laiką naudoti vertingai, kreipti save tiesos, teisingumo, gėrio kryptimi, kitaip sakant, siekti aukštybių, žvaigždžių.

Šios atsinaujinimo temos dėstymui panaudokime mūsų gerai pažįstamą penkių principų schemą, įtalpindami joje mūsų mąstymus, kas turėtų būti atitiesta, ir atitinkamai tam mūsų numatomas priemones.

"Mūsų organizacijos pagrindinė lietuviškumo principo kryptis yra "ugdant vertingą žmogų, ugdyti vertingą lietuvį".

Neteisingai kai kurie bando skųstis, kad jie esą padalinti tarp dviejų kultūrų — lietuviškosios ir amerikietiškosios, ir tokią padėtį vaizduoja kaip labai sunkią, tiesiog nepakeliamą naštą.

Tai yra netiesa. Dvi kultūras pasisavinti yra didesnė vertybė, negu apsiriboti viena. Dvi kalbas mokėti yra didesnė vertybė, negu nei vienos nemokėti gerai. Yra tiesiog nuostabu, kiek žmogiškasis potencialas yra imlus ir pajėgus, jeigu jis naudojamas. Ir koks jis menkas, jeigu skęsta hedonizme.

Mūsų jaunimo organizacijose, stovyklų kursuose sukeltas susidomėjimas sava lietuviškąja kultūra mus, kurie esame paskendę aplinkos turtingoje civilizacijoje, skatina susidomėti gyvenamojo krašto kultūra. O tai asmens kultūrėjimui tikrai išeina tiktai į naudą.

Ateitininkija į lietuvių tautos gyvenimą atėjo su aiškiu kultūriniu bei religinio - dvasinio kilimo interesu. Ji pajėgė stabdyti lietuvių tautoje nutautėjimą bei nukrikščionėjimą. Ir dabar ateitininkija siekia per gilų savo tautos kultūros pažinimą neprarasti savo identiteto. Nėra abejonės, kad mes savinamės gyvenamojo krašto kultūrines vertybes. Bet tuo pačiu metu į pasaulinį forumą iškeldami kultūrines lietuvių tautos vertybes, turtėjame ne aritmetiškai, bet geometriškai, supažindindami su savo lietuviškuoju identitetu visą pasaulį.

Aplinkos pasaulis neužinteresuotas tautines mažumas išlaikyti. Tad tie specifiniai lietuviškumo uždaviniai savo svoriu gula ant mūsų šeimų, lituanistinių mokyklų, jaunimo ir vyresniųjų organizacijų. O tai yra netiktai mūsų prievolė, bet ir palaima, nes tuo keliame savo jaunuomenę iš aplinkos pilkumos ir jos žvilgsnį nukreipiame kilimo linkme.

Lietuviškumo srityje mūsų veikla turi būti konkreti ir intensyvi. Žodinį lietuviškumą turi pakeisti dalykiškas lietuviškumas.

Tautinis jūsų sąmoningumas didės, kai konkrečiomis pastangomis pažinsit lietuvius rašytojus, menininkus, jų kūrinius, remsite rašytą žodį. Kiekvienas ateitininkas studentas turėtų laikyti savo būtina pareiga lankyti universitetuose organizuojamus lituanistinius kursus, dalyvauti bent vieną kartą stovykliniuose lituanistiniuose kursuose, stengtis įsigyti pedagoginį pasiruošimą dėstyti lituanistinėse mokyklose, daugiau skirti dėmesio lietuviškų knygų skaitymui. Dr. Juozo Girniaus knyga "Tauta ir tautinė ištikimybė" visų studentų turėtų būti nuodugniai išstudijuota, daugiau dėmesio turėtų būti skiriama vertingiems lietuviškųjų žurnalų straipsniams. "Aidus" studentai turėtų būtinai prenumeruotis ir skaityti. Bent kartą metuose kiekvienas studentas turėtų narių susirinkime pateikti bent vienos skaitytos lietuviškos knygos recenziją. Reikia dėti nenuilstančių pastangų pramokti kiek galint geriau lietuvių kalbą. Kartu reikia sekti gyvenimą ir aktyviai reikštis ginant lietuvių tautos reikalus. Štai pora pavyzdžių. Prof. Ant. Klimas atkreipė visų mūsų dėmesį į Maskvos propagandistų pastangomis naujoje "Encyclopedia Britannica" laidoje patalpintą straipsnį apie Lietuvą, šimtaprocentiniai pataikaujantį okupanto tikslams. Ten neminima lietuvių tautos kultūra, istorija, o tiktai sausi statistiniai skaičiai su aiškia rusifikacijos tendencija. Čia reikia griežto protesto vyr. enciklopedijos redaktoriui, o taip pat viešų pasisakymų vie-

šoje gyvenamojo krašto spaudoje. Neatlaidžiai reikia kovoti prieš Australijos kairiosios vyriausybės įvykdytą prasižengimą pripažįstant Sovietų Rusijos įvykdytą Pabaltijos aneksiją. Ši kova turi nenurimti.

Katalikiškumas ir lietuviškumas yra du pagrindiniai ateitininkijos principai. Vienas su kitu jie integruojasi kaip pilna visuma. Kai kas iš šalies bando statyti klausimą, ieškodamas jų tarpe pirmenybės. Bet tas yra netikslu. Tie principai tarp savęs nekonkuruoja, bet kiekvienas pateikia savo vertingą įnašą. Lietuviškumas ateitininkų idealizmui suteikia realumo ir konkretumo. Savos tautos meilė, idealizmo lydima, yra vertybė savyje. Toji meilė ypatingai darosi prasminga tuo atveju, kai organizuota blogio jėga persekioja mūsų tautą dėl jos idealistinio sąmoningumo. Katalikiškumas mūsų veiklai suteikia moralinį-dorinį pagrindą. Jis kreipia gyvenimą idealistine linkme ir neleidžia jam sunykti materializme ar hedonizme. Toks lietuviškumo ir katalikiškumo kooperavimas savitarpe parama yra neįveikiama mūsų tautinė tvirtybė.

"Ne 'ugdant vertingą žmogų, ugdyti vertingą lietuvį', bet 'ugdant vertingą lietuvį, ugdyti vertingą žmogų'."

Dr. Adolfo Damušio mintys apie lietuviškumą gali būti ateitininkų laikomos ypatingai aiškiu ir konkrečiu pasiūlymu kaip išsilaikyti lietuviais svetimoj aplinkoj. Dr. Damušis pabrėžia, kad ateitininkijos įsikūrimo tikslas buvo stabdyti nutautėjimą Lietuvoje. Ar ne tas pats pavojus šiandien gresia mus išeivijoje? Tik per konkretų darbą pajėgė mūsų organizacijos kūrėjai tautybę išlaikyti ir ugdyti Lietuvoje. Mūsų darbas išeivijoje dar sunkesnis, negu jų buvo, nes mūsų jauna karta negyvendama Lietuvoje, neturi tokios bazės lietuvybei. Kyla realus klausimas: "Kodėl reikia stengtis išlaikyti lietuviškumą išeivijoje?" Šis darbas paviršutiniškai gal atrodo kaip našta, bet toks susidomėjimas gerai pažinti lietuvių kalbą ir išskiria ateitininkus kaip žmonių elitą, nes jie pajėgia laikyti ne vieną siaurą, bet plačią, dviejų kultūrų pažiūrą. Tad gal tikslesnis dr. Damušio šūkis būtų ne "ugdant vertingą žmogų, ugdyti vertingą lietuvį", bet "ugdant vertingą lietuvį, ugdyti vertingą žmogų", nes lietuviškumo principas duoda žmogui retą progą pasidaryti pilnesniu žmogumi. Dr. Damušio pasiūlymai lietuvybės išlaikymui yra naudingi, ypatingai lietuviškos spaudos skaitymas. Taip pat pabrėžtinas reikalas pasireikšti gyvenamo krašto spaudoj ir gyvenime. Gal tokiu būdu bus galima pakeisti aplinkos pasaulio galvoseną ir įrodyti, kad antros kultūros pažinimas padaro žmogų neeilinį. Bet kitų žmonių galvoseną pakeisti galima tiktai mums patiems pirma pasiryžus sustiprėti lietuviška dvasia.

Edis Razma

Edis Razma studijuoja biologiją Northwestern universitete Evanstone: priklauso to universiteto lietuvių studentų klubui, Chicagos studentų ateininkų draugovei bei "Grandies" tautinių šokių grupei.

"Reikia kurti tą 'Lietuvį Išeivį' — žmogų, su kuriuo jaunimas gali identifikuotis".

Dr. Damušis siūlo daug gero: skaityti, rašyti, lankyti lituanistinius kursus, protestuoti, pvz. dėl "Encyclopedia Britannica" "raudono" straipsnio apie Lietuvą. Bet dr. Damušis, kaip daugelis vyresniųjų ne taip supranta, ką "kultūra" reiškia lietuvių jaunimui, gimusiam Amerikoje.

Mane labai gąsdina tie žodžiai, "dvi kultūros", kuriuos net keli mano draugai nuolat kartoja pridėdami: "Mes, jaunimas, labai laimingi: pasisaviname pačius geriausius dalykus iš dviejų kultūrų". Bet aš visiškai nesutinku, kad žmogus gali gyventi dviejose kultūrose.

Pagal J. Girniaus žodžius, tauta susideda iš šių elementų: "a. 'rasė', arba bendra kilmė: b. kalba; c. tradicija, gyvenimo būdas; d. bendras likimas, istorija" ("Tauta ir tautinė ištikimybė", p. 66).

Pažiūrėję į šiuos teigimus, mes aiškiai matome, kad 1. mes, t. y. čia gimęs jaunimas, nesame lietuviai ir kad 2. dviejose kultūrose gyventi negalima.

Paliečiant antrą klausimą pirmiau, matome, kad mes čia Amerikoje dar tebesame tos pačios "rasės". Bet mūsų kalba jau keičiasi, vpač žodyne. Pavyzdžiui, Lietuvoje "televizorius" yra naudojamas vietoje "televizijos" ir pan. Bet kas dar svarbiau, Amerikos lietuvių jaunimas naudoja pusiau lietuviškus žodžius savo anglų kalbos tarmėje. Juos nei iš Lietuvos atvykęs lietuvis, nei amerikietis nesuprastų, kaip, pavyzdžiui, yra su Marquette Parko jaunimo tarme.

Taip pat dypukai ir ypač jų vaikai skiriasi nuo lietuvių Lietuvoje savo "bendrame likime, istorijoje". Pirmas ir paskutinis dalykas: mes gyvename Amerikoje, o ne Lietuvoje. Mūsų likimas ir istorija labai skiriasi nuo jų. Juk Amerikos lietuvių istorija turtinga, įvairi ir 200 metų senumo.

Bet svarbiausia: mūsų dypukų ir ypač jų vaikų tradicijos ir gyvenimo būdas skirtingas nuo lietuvių, gyvenančių Lietuvoje. Kas gi gali lyginti Amerikos ir Lietuvos gyvenimo būdus?

Dar svarbiau šis klausimas: ar čia suminėti skirtumai tarp dypukų bei jų vaikų ir Lietuvoje gyvenančių lietuvių yra reikšmingi? Ar galima sakyti, kad esame lyg ir kita tauta?

Nu, jeigu ne tauta, tai tautelė, kiltis, atskala, kaip dzūkai, aukštaičiai, ir t. t. Dypukams tai, tur būt, nelengva pripažinti, nes jie visi nori būti šimtaprocentiniais lietuviais; sunku pripažinti, kad jie buvo išvaryti iš savo krašto, norisi pasilikti tokiais pačiais, tarsi, nieko nebūtų įvykę. Lietuviai išeiviai turi savo kultūrą ir "tautelę".

Todėl mes negyvename nei Lietuvos, nei Amerikos kultūroje — esame sudarę mūsų pačių kultūrą, tautelę, su savo ypatinga kalba, papročiais ir t. t. Kad daugiau žmonių tai pripažintų, būtų labai sveika, ypač jaunimui. Nes yra neracionalu norėti iš jaunuolio, kad jis ar ji mylėtų Lietuvą, kurioj niekad nebuvo. Ką jaunimas myli, tai nėra ta Lietuva ten kažkur prie Baltijos, bet "kiekvieną dainą, kuri išeina iš lietuvio lūpų", t. y., tą visą "kultūrą", kurioje jis gyvena: parapijos, organizacijos, klubai, laikraščiai, šokiai, stovyklos, šventės, ir t. t. Ragink jaunuolį tuos dalykus mylėti; rodyk, kodėl jie yra vertingi. Ir jis mylės. Jeigu jaunimui sakysi: "Būk geras lietuvis, mylėk Lietuvą" — tik juoko bus. Tikrai gaila man pažiūrėti į savo pažįstamus, kurie, to nesuprasdami, nutautėjo. Negalėdami būti tais "lietuviais", kuriais jiems buvo liepta būti, jie atmetė tą reikalavimą. Tokių yra tūkstančiai (gal beveik visi "senųjų lietuvių" vaikai). Ir taip yra todėl, kad jaunuoliai matė, jog jie negali būti tokiais lietuviais, kokie buvo jų tėvai ir kokiais jiems patiems buvo liepiama būti; todėl jie visa tai metė. Pasirinko mėginti gyventi amerikiečių, o ne savo pačių kultūroje, kurioje jie būtų galėję gyventi, jei kas jiems būtų su pasididžiavimu parodęs: "Štai kas yra lietuvis išeivis". Bet niekas to nerodė — visuomet pirštu rodė į Lietuvą, o jaunuolis nieko nematė, tai ir pasakė "sudieu".

Reikia kurti tą "Lietuvį Išeivį" — žmogų, su kuriuo jaunimas gali identifikuotis. Kad lietuvis Amerikoje skirtingas nuo lietuvio Lietuvoje, tai nereiškia, kad mūsų jaunimas turi teisę nesidomėti kultūra, blogai kalbėti lietuviškai — atvirkščiai, jam reikia domėtis, puikiai kalbėti, nes jam reikia gyventi savo lietuviškoje kultūroje, tautelėje. Reikia ir jam padėti lietuviams Lietuvoje — tai gal svarbiausias jo uždavinys.

Nesibijokime būti neamerikiečiais, nelietuviais, bet džiaukimės (šokime, kalbėkime, dainuokime, rašykime) esą lietuviai išeiviai, dypukų sūnūs ir dukterys, ne iš prievartos antros klasės lietuviai, bet pirmos klasės išeivių tautelė, geriausiai išsilavinę, laisvi, turtingiausi lietuviai visame pasaulyje.

Audrius Tadas Klimas

Andrius Tadas Klimas studijuoja politinius mokslus ir dramą Rochesterio universitete. Yra "Tūkstantininkų" kultūrinės organizacijos pirmininkas ir Rochesterio studentų ateitininkų draugovės korespondentas.

ŠIŲ METŲ EKUMENINIAI UŽDAVINIAI

KUN. POVILAS DILYS

Povilas Dilys yra evangelikų reformatų kunigas, buvęs "Mūsų Sparnų" redaktorius, ekumeninių idėjų bei darbų puoselėtojas lietuvių išeivių tarpe. Atvaizde matome jį kalbant Chicagos studentams ateitininkams šių metų Krikščionių suartėjimo savaitėje. Šią kalbą jis pasakė tos savaitės ekumeninėse pamaldose.

Nepaprastame laike, kai aplink mus krikščioniškame pasaulyje vyksta milžiniški religiniai įvykiai, susirinkome šiuose Dievo namuose ekumeninėms pamaldoms — pamaldoms, kurios liudija ir mūsų tautos prisirišimą prie Kristaus, nežiūrint skirtingų religinių tradicijų, kuriose mes užaugome.

Štai vėl Šventieji metai Romos Katalikų Bažnyčioje. Atvirai sakant, jie nekatalikams iki šiol buvo svetimi; su įtarimu nekatalikiškieji sluoksniai žiūrėdavo į tą įvykį, kurio tikslas buvo pabrėžti atlaidų svarbumą. Bet šįmet pirmą kartą yra kitaip. Popiežiaus Pauliaus VI nutarimu, šie metai gauna naują turinį — ekumeninį; tai liudija jiems pašvęsta malda. Todėl mes, lietuviai katalikai ir evangelikai, galėjome per tą Krikščionių suartėjimo savaitę jau kartu melstis tos maldos žodžiais: "O Dieve, kuris esi laisvas ir šventas, tu nori, kad visa žmonija būtų laisvi žmonės..."

Argi tai, brangieji, nėra stebuklas krikščioniškame pasaulyje? Argi tai nėra įrodymas, kad Dievas, mus mylintis Tėvas, per Kristų skleidžia savo malonę savo sutvėrimui! Jis skleisdavo tą malonę ir praeityje, bet mes tų ženklų nematydavome ir pakartotinai juos atmesdavome. Argi mes žinome, kad Dievas netolimoje praeityje atkreipė lietuvių išeivijoje dėmesį į ekumeninius ženklus, laukdavo jų priėmimo? Dievas tada norėjo, kad kai kurie religiniai įvykiai Lietuvos istorijoje tarnautų šiandien suartėjimui tarp katalikiškos ir protestantiškos galvosenos. Bet mes, evangelikai ir katalikai, tai nesupratome. Mes atmetėme mums tada duotą Dievo malonę.

Bet Viešpats yra geras. Jo meilė neturi ribų. Todėl jis šįmet per Šventųjų metų paskelbimą vėl nori mūsų religinį jausmą padaryti ekumeniniu.

Be to, praeitų metų lapkričio mėnesį praėjo dešimt metų nuo Dekreto apie ekumenizmą paskelbimo. Tą istorinį, visų pirma katalikus liečiantį įvykį galima priskaityti prie svarbiausių šiame šimtmetyje. Virš penkias-

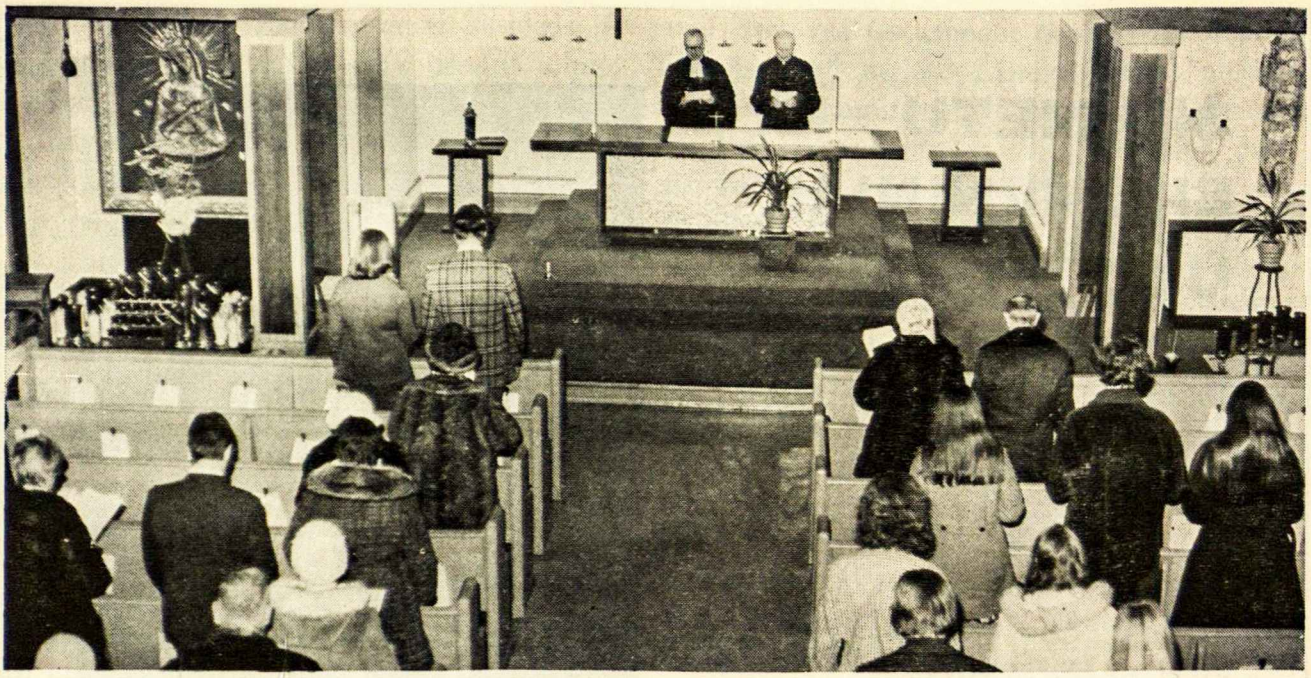

Ekumeninės pamaldos 1975 m. Krikščionių suartėjimo savaitėje Jėzuitų koplyčioj Chicagoj. Prie altoriaus evangelikų kun. P. Dilys ir katalikų kun. A. Grauslys. Pamaldose dalyvavo ir Chicagos studentų ateitininkų draugovė.

---

dešimt metų kruopštus Pasaulio Bažnyčių Tarybos organizatorių darbas, be abejo, dalinai paveikė, kad Dekretas apie ekumenizmą yra visų pirma susirūpinęs tikinčiųjų keliu Kristaus link, Šventąja Dvasia, kuri veikia ir kitose religinėse bendruomenėse. Tas dekretas yra antras stebuklas mūsų laikais.

Be to, šįmet stovime V-ojo Pasaulio Bažnyčių Tarybos generalinio suvažiavimo išvakarėse. Šūkiu "Kristus išlaisvina, Kristus suvienija" š. m. lapkričio-gruodžio mėn. Nairobi mieste, Afrikoje, šaukiamas suvažiavimas, kuriame dalyvaus atstovai iš beveik trijų šimtų bažnytinių bendruomenių aptarti Kristaus Bažnyčios reikalą. Reikia tikėtis, kad ir Romos Katalikų Bažnyčia bus atitinkamai atstovaujama. Tas pasaulinio masto suvažiavimas yra trečias stebuklas mūsų laikais.

Dabartiniu laiku pasaulis taip sumažėjo ir mes vieni prie kitų taip priartėjome, kad kiekvienas didesnis įvykis apima visą žmoniją. Todėl 1975 metai ekumeniniu atžvilgiu yra didieji metai. Visa krikščionija — katalikai, stačiatikiai, protestantai — turi galimybę atskirai ir kartu dabartiniam sekuliarizuotam žmogui nešti gerą naujieną apie Išganytoją. Be abejo, suprantame, kad toji naujiena turi būti skelbiama naujomis, šiam laikui suprantamomis ir šio laiko žmogui priimtinomis formomis.

Prieš mus stovi sekantys uždaviniai:

1. Mes privalome pasirinkti, ką mes norime skelbti — arba visokių rūšių religines formas, arba krikščionišką tikėjimą, kad Dievas Kristuje apsireiškė visiems laikams. Neužtenka iš Jėzaus Nazariečio padaryti religinį vadovą, bet visos tikybos privalėtų pabrėžti, kad Jėzus yra Kristus, įkūnytas Dievo Žodis.

2. Bažnyčioms šiandien reikia užimti aiškią poziciją gamtos atžvilgiu. Kokie šiandien, iš krikščioniško taško žiūrint, santykiai tarp žmogaus ir gamtos? Tai yra sunki ir atsakinga problema. Mes suprantame, kad jau seniai pribrendo laikas čia pakeisti mūsų nusistatymą. Teologas Juergen Moltmann tai aiškiai išreiškė: Ne tik žmogus trokšta ir kovoja už laisvę, bet ir gamta nori būti laisva, laisva nuo žmogaus išnaudojimo.

3. Modernūs rašytojai šiandien pasidarė lyg ir dvasiniai šios kartos vadovai, skelbdami savo esme nebiblines tiesas. Jiems prieštarauti, nurodyti, kad Šventas Raštas su jais nesutinka, kad, įkūnijant jų pagrindus, mes vis,

(Nukelta į sekantį puslapį)

Dar vienas atsiliepimas į prof. Ant. Maceinos laišką

"... vidutiniu ar geru kataliku gali būti ir be ateitininko vardo... Esi ateitininkas, visomis jėgomis stenkis visa atnaujinti Kristuje."

I. Ateitininkų organizacija lietuvių ir lietuviams. Kai prof. Ant. Maceina kalba apie tremtinius ir tremtinių ateitininkų ideologiją, turėtume suprasti, kad jis turi galvoje plačiame pasaulyje išsibarsčiusių lietuvių ateitininkų ideologiją. Juk lietuviai sukūrė ateitininkų ideologiją ir organizaciją lietuviams auklėti. Lietuvių tauta buvo baudžiavos ir rusiškos okupacijos užguita, paniekinta ir padaryta pasyvia mase visais atžvilgiais: tautiškumu, tikėjimu, kultūra, mokslu, menu. Anuo metu reikėjo organizacijos, kuri sugebėtų lietuvį prikelti, išmankštinti ir pastatyti greta Vakarų europiečio. Pagal ateitininkų organizacijos kūrėjų viziją, lietuvis turėjo būti savo tautos ir valstybės patriotas, geras ir aktyvus katalikas, darbštus mokslininkas, visuomenininkas, išradingas organizatorius ir kūrėjas.

Visa atnaujinti Kristuje — ateitininkų ideologijos pagrindas ir organizacijos šūkis. Jis pirmųjų ateitininkų buvo suprastas labai plačia prasme. Tai reiškė atnaujinti, patobulinti žmogų visais atžvilgiais, kad jis, kaip ir Kristus, mylėtų Dievą, žmogų, tautą, mokslą, meną, kūrybą ir savo darbais pasaulį padarytų gerą ir gražų, lyg dangaus karalystę. Ir tik dėl to ateitininkų organizacija išaugo ir pasidarė galinga ir vadovaujanti.

Išsisklaidžius mums po pasaulį, susispietus JAV, mus apsėdo materializmas. Išnyko noras aukotis ir tobulėti — atsinaujinti. Likome tik geri ar vidutiniai sekmadienių katalikai. Suskilome į frontininkus ir tyliuosius ateitininkus. Paskiau — į konservatyviuosius ir moderniuosius, kuriems lietuviškumas pasidarė tik tiek reikalingas, kiek šuneliui penktoji koja.

2. Prof. A. Maceina pataria aplink pasižvalgyti. Tai puikus patarimas. Reikia pasižvalgyti ir labai atidžiai, kad pamatytume, kas mes esame dabar. Ar mes esame geresni už greta gyvenančius amerikiečius? Ar mes mylime savo kunigus ir Bažnyčią? Kiek ateitininkų vaikų išėjo į kunigus ir į vienuolius? Kodėl dau-

---

ŠIŲ METŲ UŽDAVINIAI (iš 170 psl.)

o ypatingai jaunoji karta, greitu laiku nukentės — tai yra mūsų, krikščionių, bendras uždavinys.

4. Be to, ekumeninis darbuotojas niekuomet neprivalo užmiršti palyginimo Mato Evangelijoj — Dievo akyse žmogus yra įvertinamas tik pagal savo nusistatymą artimo atžvilgiu. Kiekvienas yra brolis, kiekviena yra sesuo Kristuje.

Kaip matome, ir šįmet mūsų visų laukia milžiniški ekumeniniai uždaviniai. Esu įsitikinęs, kad Viešpats Dievas mūsų religinį veikimą įvertins tik pagal ekumeninį Evangelijos aiškinimą.

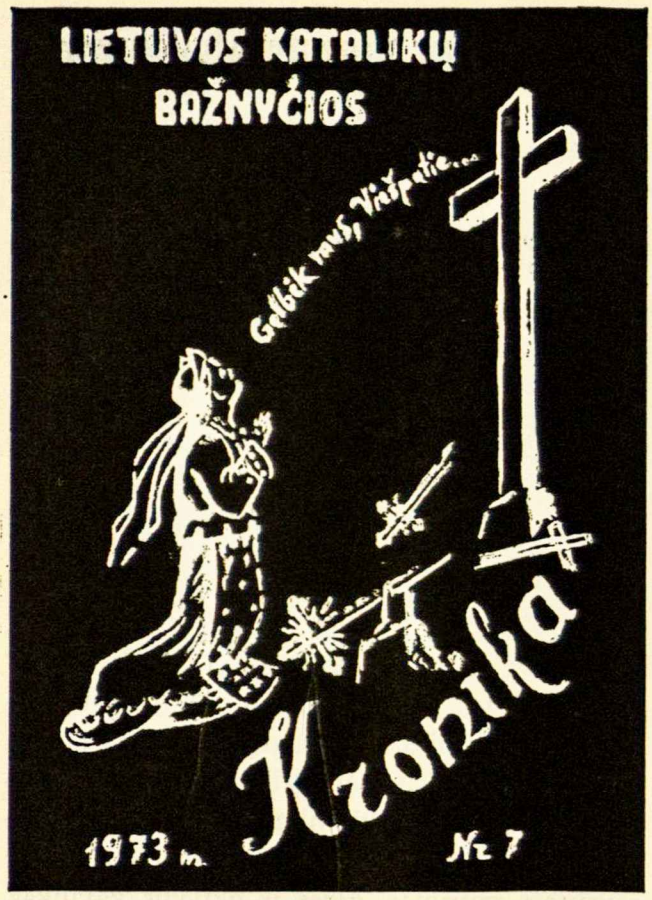

ŠAUKSMAS PRIEŠ

SĄŽINĖS

LAISVĖS PANEIGIMĄ

Kiekvienas žmogus turi teisę gyventi, galvoti, kalbėti pagal savus nusistatymus bei įsitikinimus, jei šie nepažeidžia kito laisvės. Kadangi žmonės nuo neatmenamų laikų stengėsi šias teises vienas kitam atimti, jos buvo įrašytos įvairių politinių bendruomenių įstatymuose. Tačiau yra politinių bendruomenių, kuriose,

---

ATSILIEPIMAS (atkelta iš 171 psl.)

gelis ateitininkų vaikų nebekalba lietuviškai? Kodėl ateitininkų vaikai kuria nelietuviškas šeimas?

Patartina nevaikščioti galvą iškėlus, bet dažnai pažvelgti į save ir kitus, aplink tave esančius.

3. **Prof. Antanas Maceina pasiūlė ateitininkų ideologiją perrašyti.** Ir tai ne be reikalo. Jis žino, kad mes savo ideologijos nebegerbiame, jos nesilaikome, savo kasdieniniame gyvenime ja nebesivadovaujame, lyg ji būtų penktasis automobilio ratas. Todėl prof. Maceina ir siūlo ją perrašyti: suprastinti, pritaikyti pagal mūsų moralinio, religinio, tautinio, socialinio ir solidarumo žemesnį lygį, iki kurio mes pamažu nusileidome. Gražu turėti labai prakilnią ir šventą ideologiją, kaip šviesią žvaigždę danguje, bet iš jos nebus žmogui naudos, jei nebesame pajėgūs ja pasinaudoti. Pati ideologija mūsų neatnaujins ir nepristums arčiau prie Kristaus, jei mes tik save gerbsime ir visur tik sau pataikausime, nesistengdami taisytis ir klausyti, ką mūsų organizacijos įstatai pataria ir ko reikalauja.

4. **Nežeminkime lietuvių ateitininkų organizacijos.** Kai lietuvybė nustumiama į antrą ar trečią vietą, nuslinksta ir pati organizacija į antrą ar trečią vietą. Ji pasidaro nebegyvenimiška, mažai arba visai nereikalinga. Juk vidutiniu ar geru kataliku gali būti ir be ateitininko vardo. Laikyti ateitininkų organizaciją savo iškaba, kuri pakelia asmens vertę, nėra nei moralu, nei teisinga. Esi ateitininkas, visomis jėgomis stenkis visa atnajinti Kristuje. Jei nebepajėgi, būk tik eilinis krikščionis — katalikas.

Martynas Stonys

Martynas Stonys, ateitininkas nuo 1925 m., rašo: "Čia, JAV, radau ateitininkus kitokius ir nebesistengiau su jais 'lygintis'. Skaitau ateitininkų spaudą, seku jų veiklą. Prof. Ant. Maceiną laikau aukščiausiu Ateitininkų sąjungos autoritetu ir ideologu".

nors žmogaus teisės yra tariamai įstatymų apsaugotos, šie įstatymai paneigiami. Tokia bendruomene galima laikyti Lietuvą Sovietų Sąjungos valdžioje: LTSR Konstitucijos devyniasdešimt septintas straipsnis teigia: "Sutinkamai su darbo žmonių interesais ir siekiant sustiprinti socialinę santvarką, Lietuvos TSR piliečiams garantuojama: a) žodžio laisvė; b) spaudos laisvė; c) susirinkimų ir mitingų laisvė" (cituojama "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoje", 310 psl.).

Vis dėlto okupuotoje Lietuvoje randama veikiant stiprią pogrindinę spaudą, kurios egzistavimo priežastis kaip tik ir yra laisvės suvaržymas, o tikslas yra kova už žmogaus teisių atstatymą. Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronika, dalis šios pogrindinės spaudos, yra "tautinės bei religinės gyvybės bei jos kovos apraiška. Ji yra taip pat kovos priemonė už tautinį bei religinį išlikimą" (ten pat, 10 psl).

Sovietų Sąjungos kompartijos centro komitetas viešai pareiškė spaudoje, jog "tarybinė konstitucija visiems piliečiams užtikrina sąžinės laisvę" (8 psl.). Vėliau tas pats komitetas teigė, kad reikia kovoti prieš religiją, kurią "kai kurie draugai mėgina pateisinti sąžinės laisvės argumentu" (9 psl). Komitetas tačiau nesukonkretina, ką jis laiko ir ką pateisina sąžinės laisve; nenustato, kas sutinka su "darbo žmonių interesais".

Sąžinės laisvė — tai teisė nevaržomai gyventi pagal savo sąžinę, kurią galima apibūdinti kaip asmeninę žmogaus galią suvokti veiksmus moralinėje skalėje. Sąžinės laisvė taip pat apsaugo laisvę šią sąžinę formuoti. Gi tikėjimas bei jo išraiška yra gyvenimas pagal sąžinės dėsnius ir dėl to įteisinamas "sąžinės laisvės argumentu". Kas liečia "darbo žmonių interesus", liudija šimtai peticijų, rašytų ir pasirašytų tų pačių darbo žmonių, skundžiantis valdžiai, varžančiai religinio žodžio, religinės spaudos bei religinių susirinkimų laisvę.

Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronika yra mūsų tautiečių dokumentuotas šauksmas prieš sąžinės laisvės paneigimą. Mūsų pareiga šį šauksmą išgarsinti ir jam neleisti nutilti.

Vilija Bilaišytė

AMERIKIETIS APIE KRONIKĄ

Lietuvos Romos Katalikų Kronika parodo, kad Šėtonas yra ir kad Sovietų Sąjungoje jam gerai klojasi. Mūsų, amerikiečių, laikraščiai tokių atsitikimų nespausdina. Jėzus vadina Šėtoną melagiu ir žudiku (Jon. 8, 44). Šėtonas neapkenčia tiesos, myli netiesą ir suktumą, kursto klastingumą ir baimę, kėsinasi sunaikinti šeimos vieningumą. Visame tame sovietų valdžios pareigūnai yra nepaprastai artimi Šėtono mokiniai. Jie šnipinėja šeimose, trukdo religines pamaldas ir klastoja istoriją. Mums Jungtinėse Amerikos Valstybėse sunku suvokti, koks yra gyvenimas policijos valdomoj šaly — tokioj, kokia yra Sovietų Rusija. Laisvė yra žodis, kurio prasmė yra pakeista, kad tas žodis reikštų vergovę krašto valdžiai. Kiekvienas amerikietis turi šią Kroniką perskaityti. Ji moko mus visus iš naujo įvertinti mūsų pačių gyvenimo palaimą — taip, kaip mes čia kad turime.

Edward M. Loveley, S. J., Lojolos ligoninės kapelionas, Maywood, Ill.

sukaktuvės

Voronežo konferencija, pirmoji iš keturių nepaprastų konferencijų ateitininkų istorijoje, buvo sušaukta 1917 metų birželio 2 - 13 dienomis Voroneže, Rusijoje. Tuo metu ateitininkai buvo bepradedą eiti į viešumą, nes ką tik pasibaigė caro priespaudos laikai. Voronežo konferencijoje buvo sprendžiami klausimai, susiję su ateitininkų organizavimusi, veiklos derinimu ir visuomenine taktika.

•

Didžiųjų išvežimų metu, 1941 m birželio 15 d., su tūkstančiais kitų lietuvių buvo paimtas iš savo ūkio ir su šeima ištremtas į Sibirą ateitininkų tėvas prof. **Pranas Dovydaitis.** Tenai jis vertėsi mediko darbu ir taip pat apaštalavo kaip pasaulietis religininkas - teologas. Žmonai mirus, jį vienas lenkų vyskupas įšventino kunigu ir keletą metų Dovydaitis ėjo šias pareigas. Ta žinia tačiau nenustebino jo draugų. Prof. J. Eretas sako: "Kas su Dovydaičiu buvo susidraugavęs, tas žino, jog tai buvo visai natūralu". Nežinomos Dovydaičio mirties aplinkybės Sibire nei data; tik žinoma, kad jis palaidotas Sibire.

•

Gimęs 1920 metų birželio 6, **Vytautas Mačernis** pradėjo poeziją rašyti dar būdamas penktoje klasėje. Septintoje klasėje būdamas jau skelbė savo poeziją "Ateities spinduliuose" ir "Ateityje". Bet tuo laiku jis savo publikos dar neturėjo. Ji susiformavo tik 1943 metais. Kaip tik tuomet prasidėjo dviejų poetinių kartų "sargybos pasikeitimas", užsitęsęs beveik dešimtį metų. Anot Nykos - Niliūno, "Nepriklausomybės periodo poetų karta, pajutusi galinti gyventi iš iki šiol susikrauto kapitalo, staiga pasitraukė iš avangardinių pozicijų ir sustingo kilniose tautos žadintojų pozose". Tuo pat metu Juozas Girnius įvesdino egzistencinę filosofiją į lietuvius ir tokiu būdu susidarė sąlygos, kad 1943 metų rudenį, Vilniaus Filharmonijos salėje įvykusiame literatūros vakare, kuriame dalyvavo Putinas, Vaičiūnas, Matuzevičius, Bradūnas ir kiti, Mačernis pasirodė kaip absoliutus laimėtojas.

•

Liepos 15 dieną švenčiame 365 metų sukaktuves nuo **Žalgirio mūšio.** Jei ne Žalgirio mūšis, per kurį kryžiuočiai buvo galutinai išvaryti iš Lietuvos ir Lenkijos, Žemaičiai ir Užnemunė nebūtų tapusios Lietuvos dalimis. Žalgirio mūšis išgelbėjo visą vidurinę ir rytinę Europą — ir gal net Rusiją — nuo kryčiuočių - vokiečių.

•

Tą pačią liepos 15 dieną, 1933 metais, 11:25 val. ryto iš New Yorko pakilo **"Lituanica"** su Steponu Darium ir Stasiu Girėnu

(Nukelta į 179 psl.)

Algirdas Grigaitis

Nors iš profesijos ne fotografas, bet elektros inžinierius prie civilinės aviacijos aerodromų apšvietimo, Algirdas Grigaitis yra plataus masto foto menininkas, jau surengęs keturiolika individualinių foto parodų ir dalyvavęs visoj eilėj bendrinių parodų. "Chicago Guide" žurnale atspausdinti jo fotografijų du portfolio. Išleisti šeši didelio formato jo foto plakatai ir leidžiamos kortelės amerikiečių kompanijoj. Savo fotografijomis yra prisidėjęs prie Mark Link, S.J., knygų serijos iliustravimo. Be to, rašo straipsnius foto meno temomis lietuvių kalba. Šio "Ateities" numerio viršelis ir viduriniai puslapiai puošiasi Grigaičio fotografijomis.

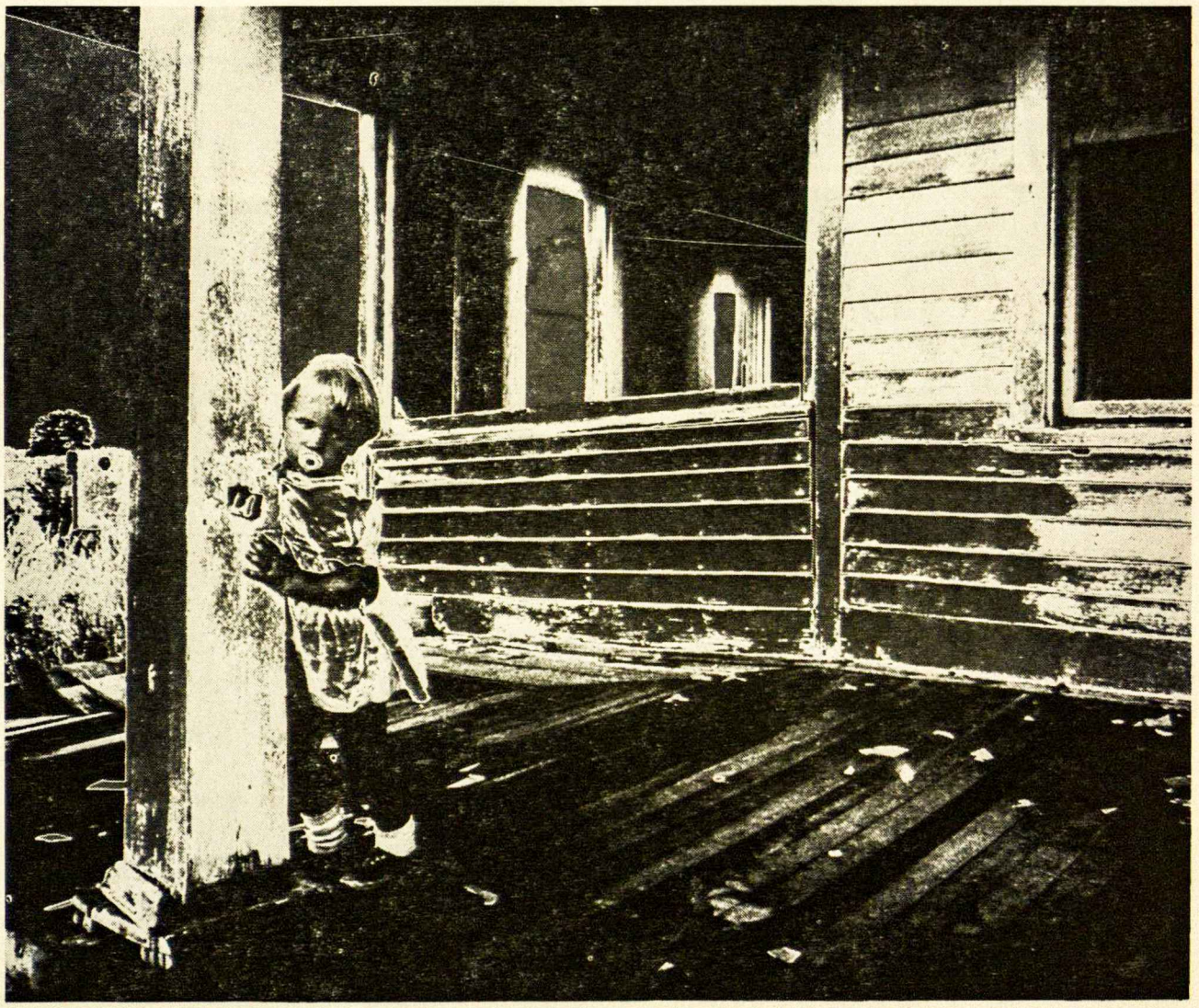

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

Tastee
Burger

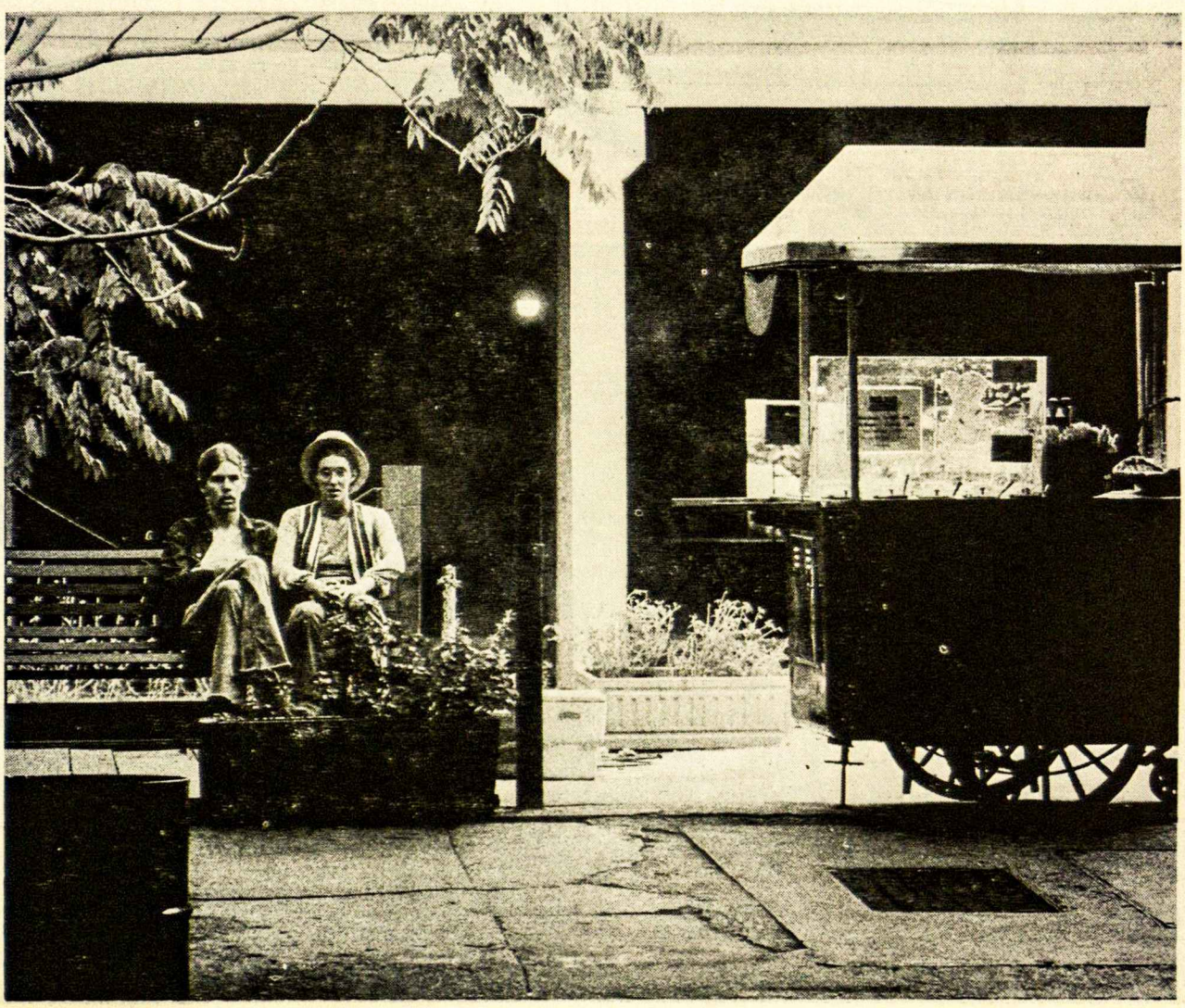

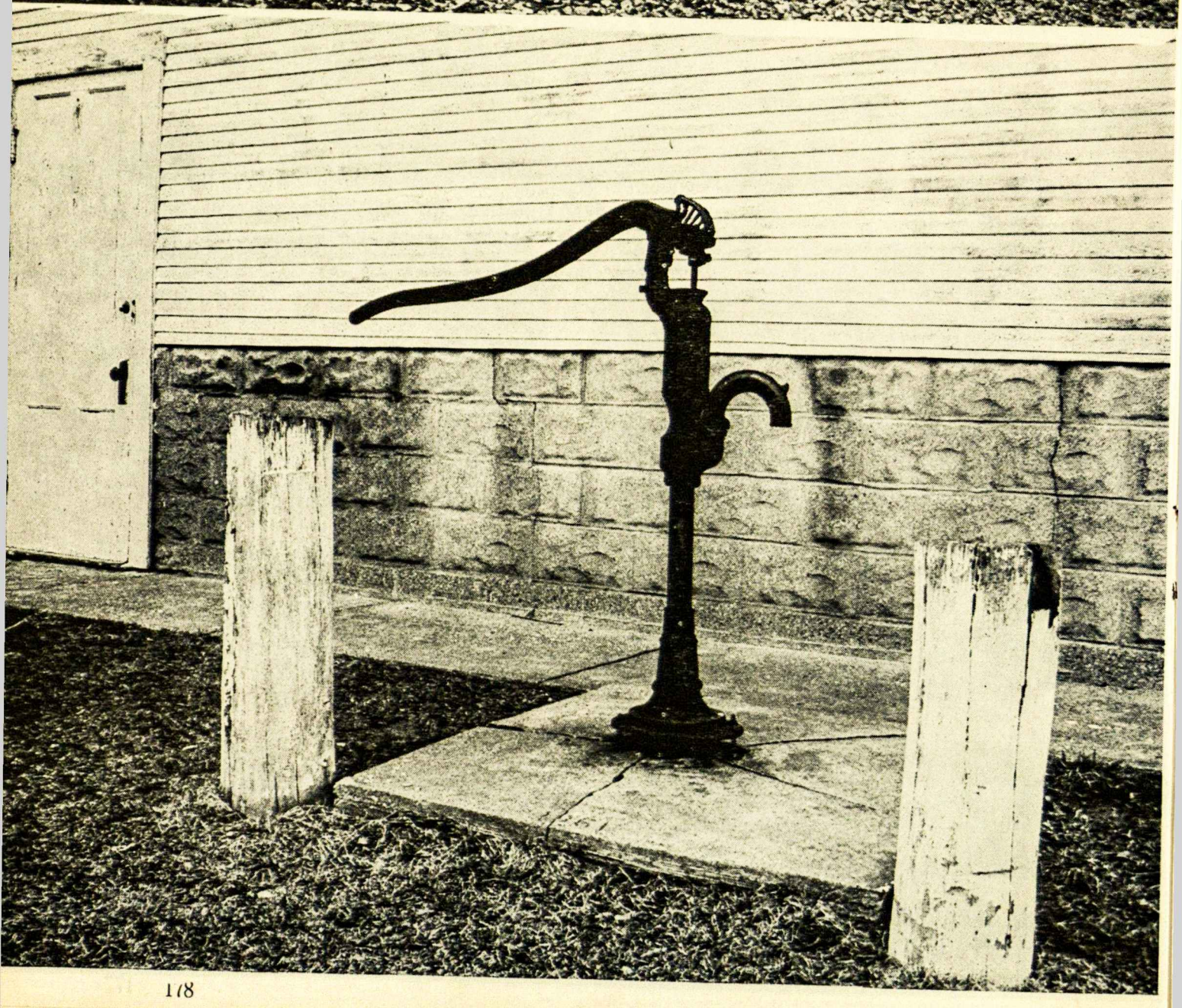

KADA TAUTAI GRĖSMĖ, NELAIKAS UŽSIIMINĖTI VAIKIŠKAIS ŽAIDIMAIS

Veiksnių konferencijos dalyvio nuomonė apie konferenciją

SAULIUS KUPRYS

Prieš porą mėnesių, kada Amerikos spaudoje pasirodė straipsniai, iškeldami pavojų, kad JAV gali pripažinti Pabaltijo kraštų okupaciją, visuomenėje kilo didelis sujudimas — pasipylė laiškų ir telegramų tvanas valdžios atstovams ir laikraščių redakcijom. Mūsų veiksniai taip pat sujudo ir balandžio 12-13 dienomis sušaukė nepaprastą konferenciją Bismarcko viešbutyje, Chicagoje. Pagal Eltos informaciją (Nr. 15) konferencija buvo sušaukta "aptarti susidariusią padėtį, sutarti ypatinguosius uždavinius, priemones ir organizaciją šiems uždaviniams vykdyti..." Į konferenciją Vlikas kvietė Diplomatinės tarnybos, PLB-ės, Altos, JAV LB-ės, Kanados LB-ės ir Laisvės Komiteto atstovus.

Tą rytą, kada rinkomės į Bismarcko viešbutį, turėjau vilties, kad bus pradėtos rimtos pastangos suderinti laisvinimo veiksnių veiklą, pasikeisti žiniom, numatyti artimos ateities uždavinius ir priemones tiems uždaviniams vykdyti. Deja, tos viltys neišsipildė.

Konferencija buvo uždara — nei svečiai, nei stebėtojai, nei spaudos atstovai nebuvo kviesti. Ir kaip tik šios konferencijos nesėkmes priežastimi buvo ne kas kita, o nekviestų asmenų reikalavimas dalyvauti konferencijoje stebėtojais "reorganizuotos bendruomenės" atstovų titulu. Tas jų reikalavimas būtų buvęs lengvai atmestas, jei ne Altos pirmininko pakartotini reikalavimai, kad toji "delegacija" turėtų dalyvauti konferencijoje. Vietoj svarsčius Lietuvos aneksijos pripažinimo pavojų, Altos

---

SUKAKTUVĖS

(atkelta iš 174 psl.)

į Lietuvą. Liepos 17, pusvalandį po vidurnakčio, "Lituanica" krito Soldino miške 404 mylias nuo Kauno. Lėktuve likusiu gazolinu dar būtų buvę galima skristi aštuonias valandas. Lietuvos vyriausybės paskirta komisija, ištyrusi nelaimės priežastis ir aplinkybes, nustatė, jog 1. Darius ir Girėnas buvo pasiruošę atlikti didvyrišką žygį; techniškos parinktos priemonės tam buvo tinkamos; 2. sunkiausią kelionės dalį jie atliko tiksliai numatytu maršrutu; ir 3. katastrofa įvyko dėl sunkių atmosferinių sąlygų, prie kurių prisidėjo motoro veikimo defektai. Per Atlantą "Lituanica" skrido tiksliau ir buvo nuskridusi toliau nei daugelio kitų tautų lakūnai.

A. Zailskaitė

pirmininkas reikalavo, kad veiksnių konferencijoje sėdėtų dar vienos "bendruomenės" atstovai ir kad tuo būdu būtų suteiktas "pripažinimas" vadinamai reorganizuotai "bendruomenei". Altos atstovai pareiškė, kad sekantys motyvai iššaukė antros "bendruomenės" atsiradimą: Lietuvių Bendruomenė esanti beviltiškai suskilusi, visuomenės akyse susikompromitavusi, ją esą suskaldė dabartinė Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba, Lietuvių Bendruomenė veržiasi ne į savo veiklos sritį, Lietuvių Bendruomenė trukdo Altos darbą, Lietuvių Bendruomenės tarybos rinkimai esą suklastoti ir t. t.

JAV LB KV atstovai pareiškė, kad nėra jokios kitos "bendruomenės", o tik disidentų grupė Chicagoje, kuri, atrodo, nepatenkinta paskutiniais JAV LB tarybos rinkimų rezultatais. Tiem asmenim buvo priminta, kad jie gali savo norimus pakeitimus daryti tik Lietuvių Bendruomenės įstatuose nurodyta tvarka. Sekančiais metais vėl bus rinkimai ir, jei bus išrinkti į Tarybą, galės veikti turėdami Lietuvių Bendruomenės narių mandatą, kurio jie dabar neturi. Čia ne vieta ir ne laikas reikšti nepasitenkinimą esančia JAV LB Krašto valdyba. Mes čia susirinkome derinti jėgas šiuo kritišku momentu, o ne vesti bergždžias diskusijas. Pagaliau, kas suteikė Altai teisę propaguoti Lietuvių Bendruomenės skaldymą? Leidimas tai grupei dalyvauti konferencijoje būtų Lietuvių Bendruomenės visuotinumo, solidarumo ir jos demokratinės prigimties pažeidimas. Pagaliau, šios grupės dalyvavimas veiksnių konferencijoje būtų prieštaravimas jų pačių teigimui kad Bendruomenė turi nedalyvauti politinėje veikloje.

Bendruomenės atstovai pasiūlė, kad, jeigu tie asmenys taip jau nori dalyvauti konferencijoje, tegu Altas priima juos kaip savo atstovus, padidinant atstovų skaičių nuo trijų iki penkių. Deja, ir toks nuolaidus pasiūlymas nebuvo priimtinas Altos atstovams.

Tuo reikalu diskusijos tęsėsi net penkias valandas. Paaiškėjus, kad nėra vilties susėsti prie vieno stalo, nutarta daryti dvi konferencijos sesijas: pirmoje Vlikas tarsis su Lietuvių Bendruomenės atstovais, antroje su Alta. Alta antroje sesijoje pasikvietė ir savosios "bendruomenės" atstovus.

JAV LB delegacijos pirmininkas pristatė projektą centralizuotam žinių rinkimui ir tarpusavio ryšių palikymui. Tai buvo vienas iš reikšmingiausių ir pozityviausių pasiūlymų konferencijos metu. Tačiau ir tai atsimušė į Altos akmeninę sieną... Iš konferencijos komunikato aiškiai matosi, kad Vlikas su Bendruomene sutarė ir dėl bendro fondo steigimo, ir dėl ryšių centro sudarymo. Altai, deja tie projektai nebuvo priimtini, nes juose dalyvauja Lietuvių Bendruomenė.

Dviejų dienų svarstybos baigėsi spaudos konferencija. Perskaičius komunikatą ir išvardinus konferencijos dalyvius, išėjo Vliko atstovai. Po to visi kalbėjo kas kam papuolė. Altos pirmininkas rado reikalo "patikslinti" Vliko atstovų pasisakymą ir pranešė, kad konferencijoje dalyvavo ir reorganizuota "bendruomenė".

Po konferencijos kyla sekančios mintys ir klausimai: Ar Altos laikysena konferencijos metu yra tik kai kurių asmenų savivalė ar visos valdybos nutarimų išdava? Ar Altą sudarančios organizacijos yra susipažinusios su Altos valdybos narių elgesiu ir ar tam pritaria? Kaip ilgai lietuvių visuomenė toleruos tokį elgesį, kuris trukdo bendrą darbą kritiškame mūsų tautos momente? Šiuo metu lietuviškos visuomenės nuotaikos ir pageidavimai tiksliausiai atsispindi per Lietuvių Bendruomenės demokratinę santvarką. Tai suprantama daugumai lietuvių; būtų gera, kad tai suprastų ir bendrinių organizacijų vadai. Nereikia ir aiškinti, kad tautai lemtingu momentu visi lietuviškieji veiksniai privalo rasti bendrą kalbą ir sugebėti derinti savo veiklą. Kada tautai yra aiški grėsmė, tada nelaikas užsiiminėti vaikiškais žaidimais. Po konferencijos lietuvių visuomenė pamatė, kokia yra tikroji mūsų veiksnių padėtis, ir gal dabar darys reikiamas išvadas ir pakeitimus tinkama linkme. Lietuvių visuomenė turėtų jaustis atsakinga ir už veiksnių veiklą ir ypač už tas organizacijas, kurios veikia jos vardu.

Tegu ši konferencija vėl primena visuomenei, kad galutinėje išvadoje kiekvienas lietuvis yra atsakingas už Lietuvos laisvės kovą, o ne vien organizacijų valdybos ar asmenų grupės. Tautos laisvės siekis turėtų būti kiekvieno lietuvio nuolatinė kova, pagrįsta gera valia ir pasiaukojimo dvasia.

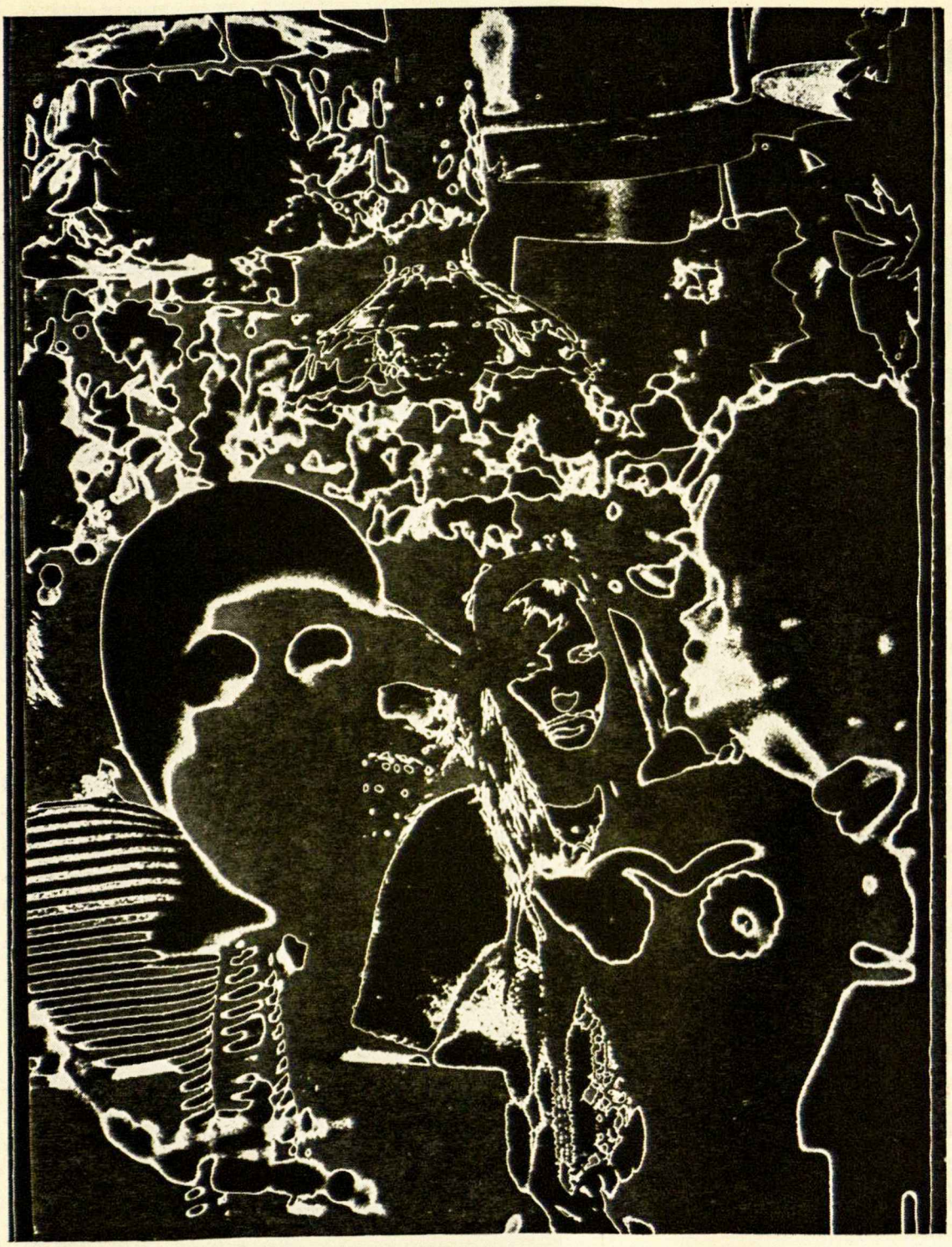

2

MŪSŲ ŠEIMOJ

JONAS DIEVAŽYS

KAS SVARBIAUSIA

Negaluoju. Proga atsikvėpti. Vakar nekaip jaučiaus, tai skaičiau pereitų atostogų užrašus ir miegojau. Šiandien tik nosį šnirpiu.

Noras pasisakyti, bet neužčiuopiu ką. Gal berašant kas išeis. Julytė ropoja prie kojų ir taikos išjungti lempą. Kiti dūzgia gretimam kambary.

Prieš rašant reikėjo rašomąjį stalą apkraustyti ir lempą vėl pritaisyti. Kai pritaisiau, neveikė. Vytukas buvo išsukęs lemputę. Susiradau popieriaus. Julytė krapšto kojų pirštus. Pagaliau galiu mintis ramiai dėstyti.

Šį rytą skaičiau apie automobilį. Stebėjaus, koks nepaprastai komplikuotas dalykas. Reikia

stebėtis, kad jis iš viso veikia. Bedūmojant mintys nuslydo apie dabartinį gyvenimą. Jis irgi nepaprastai komplikuotas.

Pereitų savaičių bėgyje susidūriau su šiais klausimais. Mano tėvas susirgo. Reikėjo peržiūrėti paskutinio testamento reikalus ir nors mintį mesti apie laidotuves, jei reikalas būtų. Be testamento mama gali namuką prarasti. Tas sukėlė mintis apie mano paties būklę. Jei mirčiau, kur žmona ir vaikai gyvens?

Mūsų namuko šildymo sistema buvo sušlubavus. Nieko rimto, bet naktį nešildė. Žmona ir aš pastebėjom tik rytą. Naktį vaikai sušalo ir vyresnieji sloguoja.

Galvojom apie atostogas. Be atostogų žmona ir aš nepaneštumėm, bent taip atrodo. Rašo, kad esą, kas pajėgia — tur būt, jie geležiniai žmonės.

Vytukas atnešė sulčių. Nori, nenori, reikia gerti.

Vakar miegamajam kambary tinkas nukrito. Kranai jau senokai laša.

Su vaikais vienintelės finansiškai prieinamos atostogos yra stovyklavimas. Didmiesty gyvenant stovyklavimui reikia priemonių. Svarbiausia — patikimas automobilis. Prieš porą savaičių užpirkom naują. Daug reikėjo studijuoti, kol išsirinkom mums tinkamą modelį. Patikimą pardavimo įmonę irgi nelengva rasti. Čia daug padėjo močiutė. Ji vaikus prižiūrėjo. O dabar paaiškėjo, kad močiutei reikia akių operaciją daryti.

Pastebėjau, kad mano svoris kyla, o fiziškai beveik nejudu. Pradėjau studijuoti galimybes dviračiu į darbą važiuoti ar valtim irstytis laisvom dienom.

Marytė atnešė sulčių gerti. Reikia gerti.

Tarp automobilių studijos įterpiau šiek tiek žinučių ir iš "Draugo". Kertinėj Paraštėj Jurašų laiškas. Gražus prašymas atvykti į Ameriką. M. Pociūtė rašo aiškiai ir švariai: apsilankymas Lietuvoj jai parodė, kad "didžiausias turtas yra DRAUGAI, MEILĖ ir LAISVĖ". Manau, neklysta. "Valančius išmokė lietuvius skaityti ir jie skaityti nepamiršo". (Bent vyresnioji karta.) Čia buvo vyras. O ką aš nuveikiau?

Užsnūdau.

Atsibudęs jaučiau praradęs perspektyvą. Dabar rašydamas jos ieškau.

Nesiseka, einu aplankyti žmonos.

Kas ten virtuvėj vyksta, tai sunku aprašyti. Julytė krausto viską, kas papuola, ant žemės. Vytukas tęsia sulčių temą toliau: tuščius sulčių butelius susirikiavęs ant stalo, pilsto vandenį — daugiau nei pusę ant žemės. Marytė paišo pinigus (mat, ją vakar išmokiau). Žmona vakarienę ruošia. Sakyčiau, nesu matęs tokios betvarkės, bet gyvenimas organiškai vyksta. Visi patenkinti. Žmona net "Sėjau rūtą" dainuoja, o Marytė atsako.

Čia, tur būt, ir mano perspektyvos išeitis. Sugrįžtu prie tų pačių principų. Visi daiktai tik priemonės į Viešpatį. Atostogos, automobilis, šildymo sistema, testamentas. O Viešpats yra meilė. O meilė tai ryšys tarp žmonių. Tai, ką mačiau tarp žmonos ir vaikų, yra meilė. Jei puodai ir vanduo padeda sukurti tokius ryšius, tai tvarka, aišku, ne esmė. Be daiktų ryšiai netobulėtų. Įžvelgti grožį ten, kur anksčiau atrodė betvarkė, — jau žingsnis į priekį.

Dabar prisimenu ano vakaro pasikalbėjimą su žmona. Kai tinkas nukrito, pradėjom kalbėtis. Visur nebesuspėjam. Reikia tam tikras gaires nustatyti. Kas vis dėlto gyvenime svarbiausia? Ar automobiliai? Ar vaikai? Ar tvarka? Ar švara? Ar namas? Ar sveikata? Ar kultūriniai atsiekimai? Ar testamentai? Ar lietuvybė? Ar malda? Ar kilnūs pasiskaitymai? Visur nesuspėjam. Faktas. Ką daryti?

"Man atrodo", žmona sako, "kad svarbiausia — tai tarpusavis ryšys". Daug apie tai kalbėjom. Daug ramybės ir daug džiaugsmo iš tos minties gavom. Šeima be tamprių tarpusavio ryšių — tai automobilis be cilindrų. "Tas juokinga", Vytukas sakytų.

Ką tas ryšys reiškia? O gi matyti gėrį kitame, nors ir pats esi susijaukęs.

Dabar suprantu, kas man teikė nerimo. Gyvenimo daiktų sūkurys mano viziją sujaukė. Aš nebemačiau gėrio savo aplinkoj. Pasidarė nelinksma ir nejauku. Rūpesčiai užgožė mano sielą. Baslys mano aky temdė mano pasaulį. Kai nemačiau gėrio, negalėjau jo nei skatinti, nei už jį padėkoti. Esi žmogus aklas. Ir greitai tampi alkanas.

Kaip užbaigti šį epizodą?

Vytukas atbėgo: "Važiuojam į pikniką!" Gal taip ir bus geriausia.

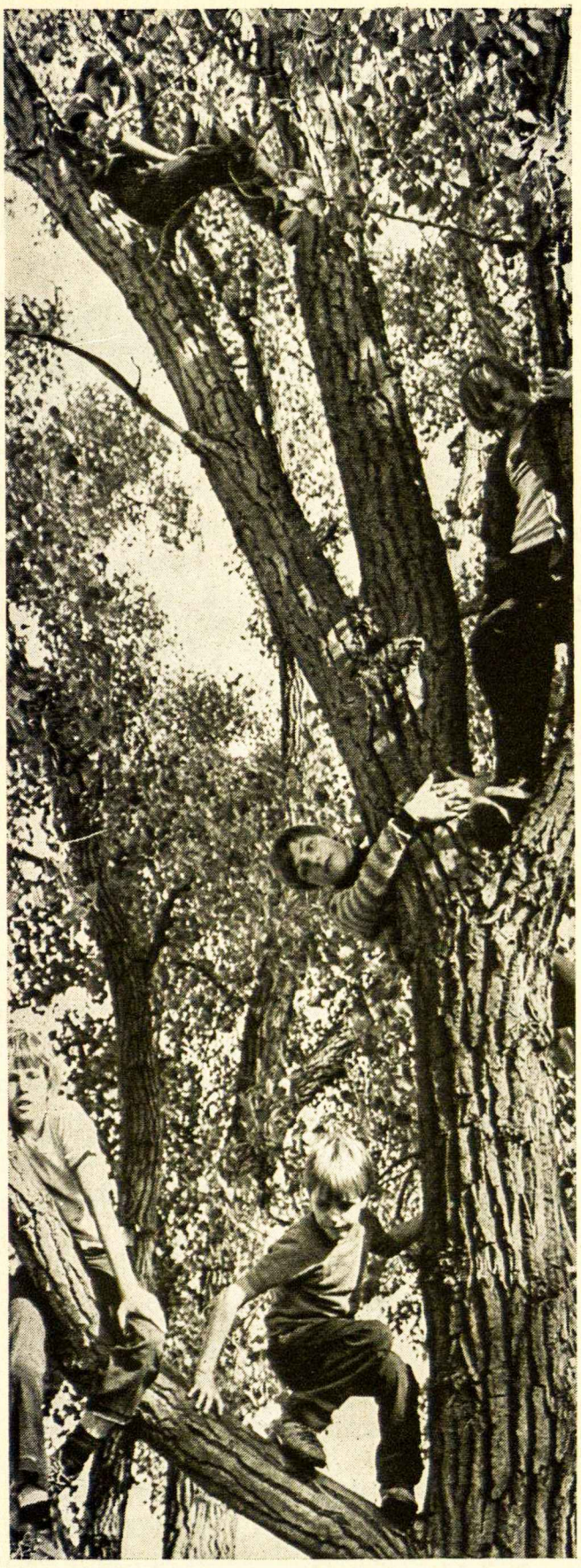

Užrašai iš stovyklos:

KĄ GAMTA BYLOJA

Pernai vasarą Dainavoj ir Neringoj, JAV lietuvių jaunimo stovyklose, gamtoj gyveno šimtai moksleivių ateitininkų. Čia spausdiname kai kurių jų užrašytas mintis

DAINAVA

Aplink save aš galiu girdėti ir matyti, ką Dievas mums gražaus čia sukūrė Dainavoj. Žali medžiai stovi tvirtai — jų lapeliai juda, o tose šakose paukšteliai čiulba ir džiaugiasi gražia saulėta diena. Kai aš sėdžiu, aš galiu pajusti, kaip saulės spinduliai mane gražiai šildo.

Kai aš pažiūriu į mėlyną dangų, aš galvoju, kad ten yra taip gražu ir gyvenimas ten nesustoja. Aš bandau pasiekti tą mėlyną dangų, bet jis yra per toli.

Kai aš pažiūriu į Spyglio ežero dugną, aš bandau įsivaizduoti, koks gyvenimas yra tame vandenyje.

Tikrai pagalvokime, ką gražaus Dievas čia mums sukūrė Dainavoj!

Rasa Kamantaitė

NERINGA

Dideli medžiai gražiame miške; tokie dideli — šalia mūsų. Pievelė minkšta po basom kojelėm. Girdžiu aplinkui mane žvirblius čirškiant ir žiogus čirenant.

Mes čia stovykloj nuo pasaulio atskirti. Galvoju, čia taip gražu miške: nėra mašinų, nėra žmonių kalbėjimo. Gyvename gamtos viduryje ir turim laiko galvoti apie save ir kitus, kad, kai vėl nuvažiuosime namo, gyventume geriau ir pilniau su draugais, ir mylimaisiais.

Audrius Budrys

ĮDOMU

Įdomu, ką sliekai galvoja, žemę purendami.
Arba pelėda, iš dangaus skrendanti.
O mažos pelytės po tais dideliais nagais
liks tik pasaka su kaulais.

Įdomu, ką žuvys girdi tarp žolių —
povandeniniam pasauly tarp angų gilių.
Ir visos taikoje plaukia, kartu nardo,
Kartu ir žvejų tinklus ardo.

Įdomu, ką žmogus galvoja, keldamas vėliavą.
Savo sumaišytam gyvenime kasdieną.
Kai į karus žygiuoja ir miestus bombarduoja,
Ką jis tikrai galvoja, ką jo protas ulioja.

Įdomu, kaip viskas pasibaigs.

Linas Palubinskas

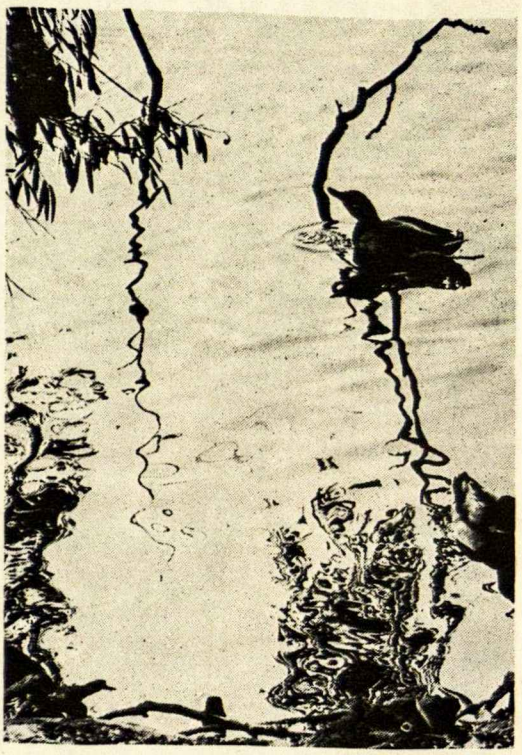

RAMYBĖ

Sėdėjau ant samanų, apsupta beržų, kurių viršūnės siekė dangų. Rasoti paparčiai lingavo su švelniu vėju. Tolumoj girdėjosi upelio čirenimas ir paukščių čiulbėjimas. Nebegalvojau apie kasdieninius vargus ir pasaulio problemas. Visur pažiūrėjus buvo jaučiama ramybė, kurios niekas nebuvo panaikinęs. Voverės ir paukščiai nebijojo manęs; jie žinojo kad aš jaučiu ramybę. Man ta ramybė buvo brangi ir čia aš jų buvau atradus. Sėdėdama toje vietoje, aš pagalvojau apie žmones, kurie šios ramybės neturi; apie žmones, kurie ieško jos ir neranda. Tyliai ištariau "ačiū".

Asta Baškauskaitė

KĄ MEDŽIAI SAUGO

Vėjas lengvais pirštais perbėga per medžių viršūnes ir palieka lapus bedrebančius... Debesys lyg kalnai garbingai sau plaukia beduginiu dangum. Saulė palengvėle slenka į vakarus ir pasidaro tylu, tylu...

Medžiai tiesiai stovi, lyg sargybiniai. Ką nors saugo. Ką jie saugo? Kas ten miško gelmėje yra tokio švento, kad turi šimtamečiai medžiai jį globoti? Ko jie bijo? Bijo, kad ateis žmogus ir be gailesčio sumindžios gėles šile, ir nukirs medžius. Ir bus girdimas miške vėjo ūžimas — staugiantis, baisus.

Danutė Norvilaitė

VAKARO MALDA

Jau saulė nusileido ir dienos šiluma aplieja naktį rasotu vėsumu.

Žvaigždės, žvaigždės — neapskaičiuojamas jų skaičius. Pažiūrėkim į dangų. Toks tolumas, toks galingumas, toks didingumas.

Bet kaip gali tokia nuostabi gamta tik pasidaryti iš nieko? Dėl tokio didumo, tokio galingumo, didingumo, yra kas nors tolimesnis už mūsų galvojimą ir supratimą. Kas nors se-

LANGO VAIZDAS

Aš žiūriu pro langą
Ir matau —
Didelis šimtametis medis.
Ir galvoju —
Kiek daug jau jis matė pasaulio.

Aš žiūriu pro langą
Ir matau —
Gėlės žydi po langu.
Ir primena man mano vaikystę,
Kai aš žydėdavau kaip jos.

Aš žiūriu pro langą
Ir matau —
Mėnulis šviečia aukštai tarp žvaigždžių.
Ir atsimenu savo džiaugsmą
Gyventi šiame gražiame pasaulyje.

Julytė Adamonytė

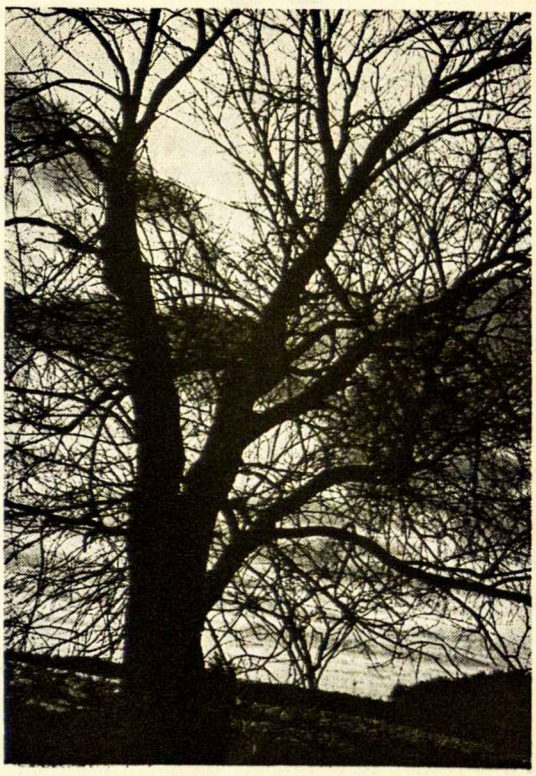

nesnis už žmones, senesnis už medžius, senesnis už kalnus, senesnis už žemę ir dar senesnis už patį dangų.

Man atrodo kad koks Dievas turi būti. Jeigu negalit manęs suprasti, pažiūrėkit į dangų: iš visų žvaigždžių, iš visų planetų ir iš dangaus gilios tylumos, gal Dievas jums pasirodys...

Andrius Rajeckas

NE AKIMIS ŽIŪRINT Į GAMTĄ

Žolė ir pagaliukai šelmiškai kutena basų kojų padus bevaikštant Neringos rajone. Karts nuo karto įkyrus akmenėlis pasimaišo po koja ir skaudžiu gėlimu išreiškia savo savarankišką galybę. Berašant jaučiu, kai akmuo, ant kurio esu atsilošęs, maloniai trina nugarą, lyg būtų prityręs masažninkas.

Saulės spinduliai šildo veidą ir rankas, o vėjelis, lyg jausdamas, kada saulė persistengia, atgaivindamas papučia.

Pasislėpę žiogai savo dainą svirpia, o atidžiai pasiklausius, miško ošimas tampa muzika.

Saulius Girnius

TURI BŪTI DIEVAS

Aš apžiūriu viską ir matau, kad turi būti Dievas. Laukuose taip gražu — matau gražų miškuotą Rambyno kalną; girdžiu paukščius čiulbant; vabalus skrendant; yra vėjukas; saulė šviečia — ir turiu pagalvoti! Kaip gali žmonės sakyti, kad nėra Dievo.

Tik reikia užsimerkt ir matysim, ką mums Dievas yra padaręs. Tada mums nereikės visokių savo dirbtinių žaisliukų ir pasilinksminimų. Gamtoje Dievas padarė visko, ko mums reikia. Bet visa tai mes teršiam ir net nesakom ačiū.

Pagalvokim — mes vieną dieną turėsim atsilyginti.

Gintaras Baronas

knygos

DAR VIENAS, BET NEPAPRASTAS ISTORIJOS VADOVĖLIS

Vincentas Liulevičius (red.): **Lietuvių tautos ir valstybės istorija.** Antroji dalis. Išleido JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo taryba; Chicaga, 1974, 224 psl.

Per 25 išeivijos metus paaiškėjo, kad viena iš pagrindinių priemonių lietuvybę išlaikyti yra lituanistinė mokykla. Tačiau taip pat paaiškėjo, jog mokslo programas bei vadovėlius, atsivežtus dar iš nepriklausomos Lietuvos, reikia keisti — pritaikyti visai kitose sąlygose augančiam išeivijos jaunimui. Ilgai dėstęs Chicagos Aukštesniojoje Lituanistinėje Mokykloje ir Pedagoginiame Institute, mokytojas Vincentas Liulevičius yra vienas iš tų, kurie šią problemą supranta. Pastebėjęs, kad tradicinių istorijos vadovėlių mokiniai nebesupranta ir jais nesidomi, p. Liulevičius nutarė kaip nors padaryti prieinamesnį ir suprantamesnį JAV LB Švietimo Komisijos priimtą istorijos kursą. Talkinant istorikams bei mokytojams, Vaclovui Čižiūnui, kun. dr. Jonui Gutauskui, Ignui Medziukui ir dr. Grigui Valančiui, ir remiant Lietuvių Fondui, redaktoriui Liulevičiui pavyko išleisti dviejų dalių "Lietuvos tautos ir valstybės istoriją". Pirmoji dalis, išėjusi 1974 m. pavasarį, susilaukė daug palankių recenzijų. Šioms recenzijoms dar tebesirodant, neįprastu greitumu 1974 m. gale pasirodė ir antroji dalis.

Laikantis pirmos dalies formato, antroje dalyje istorija taip pat atskleidžiama temine forma. Pirmame skyriuje, "Lietuvos valstybės raida", mokinys pamato, kaip Lietuvoje prasidėjo valstybinis gyvenimas; kaip Lietuva padidėjo, sumažėjo; atgavo ir prarado nepriklausomybę. Antrame skyriuje aptarta "Lietuvos valdžia". Nekartojama iš naujo apie seniai girdėtus kunigaikščius, bet atkreiptas dėmesys į Lietuvos valdininkus ir valdžios šakas: ministerius, prezidentą, apskričių valdininkus, seimą, teismą ir t. t.

Lietuvos tikyba aptariama nuo pat senovinio gamtos garbinimo iki šiandieninės tikėjimo priespaudos okupuotoje Lietuvoje. Skyriuje "Lietuvių kultūra" nagrinėjamas ne tik "lietuvių kultūros charakteris", bet ir kultūrinė veikla įvairiose valstybės epochose. Taip pat yra skyrius, liečiąs švietimą — ne tik Didžiojoje Lietuvos Kunigaikštijoje ir nepriklausomoje, bet ir okupuotoje Lietuvoje. Neapsieita taip pat ir be skyriaus apie Lietuvos prekybą.

Redaktorius kiekvieną skyrių yra padalinęs į atitinkamą pamokų skaičių; kiekvienai pamokai yra paruošti klausimai, trumpas uždavinys ir mokiniui, kartojančiam kursą, naudinga santrauka. Anksčiau minėtą teminį formatą lengva akimis apimti — nesimaišo pašaliniai įvykiai, duomenys, datos, nesirišančios su pagrindine tema; mokiniui lengva suprasti nagrinėjamą sąvoką. Tiesa, galima prikišti, kad su šiuo formatu prarandamas įvykių chronologijos supratimas. Tačiau tai dalinai priklauso ir nuo mokytojo; vadovėlio kursą pilnai įmanoma baigti per 30 mokslo šeštadienių taip, kad dar liktų laiko trumpam chronologiniam pakartojimui. Tam palengvinti redaktorius gale knygos yra pridėjęs dviejų rūšių chronologijas: vienoje galima datas suderinti su įvykiais; kitoje, raidine tvarka surašytus įvykius su datomis. Be to, patraukliame mėlynų viršelių vadovėlyje galima rasti daugybę nuotraukų, brėžinių, spalvingų žemėlapių ir nesuprantamų žodžių kirčiuotą žodynėlį.

Kadangi turiu keturis metus patyrimo dėstydama šeštadieninėje mokykloje ir pati esu ją baigus čia, manau, kad galiu prasmingai vertinti šį vadovėlį: šio istorijos vadovėlio antroji dalis patraukli, įdomi ne tik mokiniams, bet ir visiems lietuviams, nesusipažinusiems su savo tautos istorija. Viliuosi ir ateityje daug panašiai sėkmingų projektų.

Augusta Šaulytė

laiškai

MALDA DARBE

Kiekvienas ateitininkiškas darbas, posėdis ar pasitarimas turėtų būti pradėtas nuoširdžia malda, nes be Dievo pagalbos ir Jo valios pajutimo visi mūsų planai nieko nereiškia. Dažnai mes viską vien savo protu suplanuojame ir prašome, kad Dievas laimintų — lyg prašytume Jį pasirašyti. Tuo tarpu mes turėtume jausti Jo planą ir po juo pasirašyti. Gražus yra "Ateities" redakcijos kolektyvo pavyzdys. Žiūr. "Ateities" š. m. 3 nr., 65-66 psl.

"Tėviškės Žiburiai", gegužės 1d.

LIETUVOS LAISVINIMUI

... Mums reikia ir gerų katalikų, ir kartu pilna to žodžio prasme jaunųjų lietuvių darbuotojų bendrinėse mūsų organizacijose ir Lietuvos laisvinimo žygy...

Jaunieji ateitininkai turi savo žurnalą — "Ateitį". Turim to žurnalo naują redakcinį kolektyvą... Per "Ateities" žurnalą mūsų jaunieji katalikų darbuotojai (ir eiliniai nariai) turėtų būti ruošiami mūsų visuomeninei veiklai ir Lietuvos laisvinimo žygiui. Ar naujasis "Ateities" žurnalo kolektyvas tos misijos imsis, ar tie naujieji redaktoriai supras mūsų tremties misiją?

Ateitininkija nuo pačių pirmųjų dienų tremty turėjo pradėti svarstyti ir imtis konkrečių priemonių padėti pavergtajam lietuviui ir visam kraštui, kad kaip galima greičiau išsivaduotų iš sovietų komunistinės vergijos. Šiai temai jubiliejinė stovykla turėtų skirti bent pusę visos savo programos. Šio klausimo nagrinėjimui bei svarstymui ateitininkijos vadovybė turėtų kviesti lietuviškos veiklos ir Lietuvos laisvinimo darbo praktikus, kurie visame tame žygy yra atsiekę apčiuopiamų laimėjimų.

Leonardas Valiukas

"Darbininke", balandžio 25 d.

APIE BALANDŽIO "ATEITĮ"

"Ateitis", Nr. 4. — Šis pavasariškas, naujas "Ateities" numeris vėl akivaizdžiai rodo kūrybingus redakcijos polėkius tiek vyr. redaktoriaus vedamųjų puslapiuos, tiek dr. A. Maceinos atoliepyje į atliepius, tiek studentų ateitininkų įspūdžiuos iš okupuotos Lietuvos, tiek universitetinėse, visuomeninėse bei literatūrinėse problemose.

"Draugas", gegužės 3 d.

TAUTOS TOLYDUMAS

Kun. Vyt. Bagdanavičius Senajame Testamente įžiūri žydų savotišką, kaip jis sako, istorijos supratimą. Autorius jį taip aptaria: "Tauta žydui nėra vien dabar jo gyvenama karta. Ir jos praeitis šiandien yra jam gyva. Tauta taip pat yra gyva jam ir kaip ateitis" ("Ateitis", 1975, Nr. 2, 46 psl.).

Čia taip pasakyta, lyg Senojo Testamento žydai būtų tautos sąvoka išradę dabartine, visuotine prasme. Tuo abejojantieji, žinia, turi savo nuomonę pagrįsti. Tačiau daug geriau būtų buvę, jei straipsnio autorius ta tiesą būtų įsakmiai pažymėjęs.

Neužmirština Lietuvos seimo nario Kazio Ambrozaičio kalba, jo pasakyti žodžiai, kad lietuvių tauta nėra vien dabartinė jos gyvoji karta, ji neišjungiama iš praeities, tautos dalis yra net jos tėvų kapai, jos bus ir ateitis. Taigi jis lietuvių tautą aiškino taip, kaip ją buvo aiškinę žydai, lyg būtų iš jų išmokęs.

Vincas Kudirka tautos himno žodžiais mokė lietuvius semtis stiprybės iš praeities. Maironis pranašavo Lietuvą kada atgimsiant.

Žydai buvo apvainikuoti išrinktosios tautos garbe ir net priimti Dievo partneriais: "Tauta negali būti Dievo partneriu..., kol ji save išgyvena tik kaip vienos kartos apraišką" (ten pat).

Čia vėl gundo klausimas, kokią tautą turi galvoje straipsnio autorius, kas ji ir kur?

Savo išvedžiojimams giliau įprasminti autorius straipsnį baigia įspėjimu jaunimui nemanyti, kad "jų žmogiškumas prasideda tik su jais"; tokiu atveju, "jie nuskurdintų ne tik save, bet ir žmogiškumą apskritai". Teisybė.

J. Sakalas

Aš dėkoju J. Sakalui už dėmesį mano straipsniui apie kartų ryšį psalmėse. Dėkoju jam taip pat už papildymą kartų ryšio idėjos lietuviškais pavyzdžiais: Lietuvos seimo nario K. Ambrozaičio kalba ir Lietuvos himno žodžiais. Jie abu liudija, kad Lietuvių tauta save supranta kaip iš praeities į ateitį žengianti realybė. Šitaip suprasta Lietuvių tauta turi teisę būti Dievo partneriu ne mažiau realiai negu žydų tauta. Taip turime teisę sakyti dėl to, kad su Dieviškojo Sūnaus įsikūnijimu žmonijoje dieviško žmonijos gelbėjimo ekonomija yra išsiplėtusi visai žmonijai. Kiekviena visuomenė, kuri nėra viendienė ir kuri nemano, kad su šia karta viskas prasideda ir kuri deda rimtų pastangų perteikti savo vertybes sekančioms kartoms, yra tinkamas Dieviško žmonijos gelbėjimo plano partneris.

Ryšium su tuo verti yra prisiminti Maironio žodžiai: "Idėjos, jei didžios, nemiršta kaip žmonės". Taip pvz. Didž. Lie-

(Nukelta į sekantį puslapį.)

veikla

SENDRAUGIŲ VALDYBA

Balandžio pradžioje Ateitininkų Sendraugių Sąjungos centro valdyba buvo susirinkusi posėdžio, į kurį pakvietė ir Federacijos Vadą dr. Petrą Kisielių, tuo metu besilankantį Washingtone ir Baltimorėje. Vicepirmininkas Pranas Baltakis pasveikino atvykusį Federacijos Vadą ir pasidžiaugė, kad jisai rado valandėlę laiko dalyvauti mūsų posėdyje.

Pranas Baltakis pranešė apie susidariusią padėtį dėl vasaros stovyklos Dainavoje. Iš atsakymų į išsiuntinėtus laiškus paaiškėjo, jog didžioji dauguma stovyklaujančių Dainavos stovykloje norėtų, kad ir šią vasarą sendraugių stovykla būtų organizuojama. Apsvarsčius visus turimus davinius, nutarta stovyklą Dainavoje ruošti, kaip anksčiau buvo pramatyta — liepos 27 - rugpiūčio 3 dienomis. Tam pritarė ir Federacijos Vadas.

Dr. Kisielius plačiau supažindino sendraugių valdybą su Jubiliejinės stovyklos programa ir prašė skatinti Sąjungos narius kuo skaitlingiau toje stovykloje dalyvauti.

Buvo pasikeista nuomonėmis "Ateities" žurnalo reikalais. Federacijos Vadas išreiškė didelį pasitenkinimą, kad energingam redakciniam kolektyvui vadovauja gabus ir prityręs redaktorius kun. dr. K. Trimakas. Visi pasidžiaugė padaryta pažanga turinio atžvilgiu. Buvo iškeltas susirūpinimas dėl žurnalo vėlavimo, tačiau išreikšta viltis, kad po vieno kito mėnesio žurnalas pasirodys laiku.

Posėdžio pabaigoje Federacijos Vadas padėkojo Sendraugių Sąjungos centro valdybai už sėkmingą darbą ir paragino nepailsti. Posėdis buvo baigtas malda.

PASITARIMAS KRONIKOS REIKALU

Los Angeles

Los Angeles ateitininkai sendraugiai, išklausę P. Grušo pranešimo apie Katalikų Bažnyčios padėtį okupuotoj Lietuvoj bei dokumentuojamą medžiagą Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoj, nutarė imtis plačios akcijos: paruošti Kronikos santrauką bei rodyklę anglų kalba ir visą tuo reikalu turimą medžiagą išsiuntinėti amerikiečių spaudai, kongresmanams, senatoriams ir vyskupams; be to, sudarius delegaciją, tuo reikalu apsilankyti pas Los Angeles kardinolą.

POKALBIS APIE KRONIKĄ

New York

Lietuvių Romos Katalikų Federacijos New Yorko apskritis ir New Yorko ateitininkai sendraugiai suorganizavo plataus pobūdžio viešą pokalbį apie Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kroniką ir jos keliamas problemas. Kalbėjo kun. dr. Pr. Gaida apie Bažnyčios padėtį okupuotoj Lietuvoj, kun. Vyt. Pikturna apie LKB Kronikos autentiškumą ir jos poveikį laisvame pasaulyje, dr. Br. Nemickas apie sovietinę teisę ir teismą, V. Sevrukas apie komunizmą, ateizmą ir religiją, dr. A. Šlepelytė - Janačienė apie lietuvę moterį — tikinčiąją ir ateistę, Alf. Samušis apie mokytojo ir mokinio prievartavimą tarybinėj mokykloj. Pokalbį moderavo Alg. Vedeckas.

Visi pokalbio dalyviai pasisakė už reikalą populiarinti Kroniką. Buvo priimta rezoliucija kreiptis į Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komitetą. Rengėjai nutarė dėti visas pastangas pokalby iškeltas idėjas paskleisti kuo plačiau, kad ir kitose kolonijose būtų rengiami panašaus pobūdžio pokalbiai ir kad būtų pažadinta gelbėjimo akcija padėti okupuotoj Lietuvoj kovojantiems už tikėjimą.

ATEITININKŲ ŠEIMOS ŠVENTĖ

Chicaga

Gegužės 4 dieną, sekmadienį, Chicagos ateitininkai susirinko į Jaunimo Centrą šeimos šventei. Tai sena tradicija. Nemažai dabartinių studentų prisimena, kaip prieš daug metų jie lakstė tarp stalų ar vos išsėdėjo vietoje su tėvais.

Prisirinko pilna salė moksleivių, studentų ir sendraugių. Mišias atnašavo J. E. vyskupas V. Brizgys. Savo pamoksle jis pabrėžė šeimos svarbą jaunimo auklėjime ypač šiais laikais. Po Mišių dr. J. Gliaudelis, sendraugių pirmininkas, pakvietė visus pusryčių.

Pavalgius pusryčius, studentė Dainė Narutytė pravedė programą. Ji pristatė Raimundą Janevičių, medicinos studentą, kuris programoje pasirodė kaip gabus pianistas. Jis paskambino Debussy "Jardin sous la pluie" ir Chopin'o "Pirmą baladę". Visi salėje žavėjosi jo puikia technika ir nelauktai stipriu pasirodymu.

Po to, vadovaujant Sauliui Girniui ir Antanui Razmai, įžygiavo studentų ateitininkų kan-

---

LAIŠKAI (atkelta iš 187 psl.)

tuvos kunigaikštijos idėja padėjo prisikelti lietuvių tautai. O nepriklausomos Lietuvos įsteigimas yra ne mažiau vaisinga idėja žadinti tautą ateityje.

Klausimas, kiek prie modernios tautos sampratos išvystymo yra prisidėję žydai, būtų reikalingas atskirų studijų. Jį, gal būt, reiktų papildyti klausimu: Kiek prie to yra prisidėjęs Dievo Sūnaus įsikūnijimas ir krikščionybės istorija. Dėl to ir Kudirkos, Ambrozaičio ar Maironio turima tautos, kaip per kartas einančios realybės, samprata, yra vertingi duomenys šio kausimo studijavimui.

V. Bagdanavičius

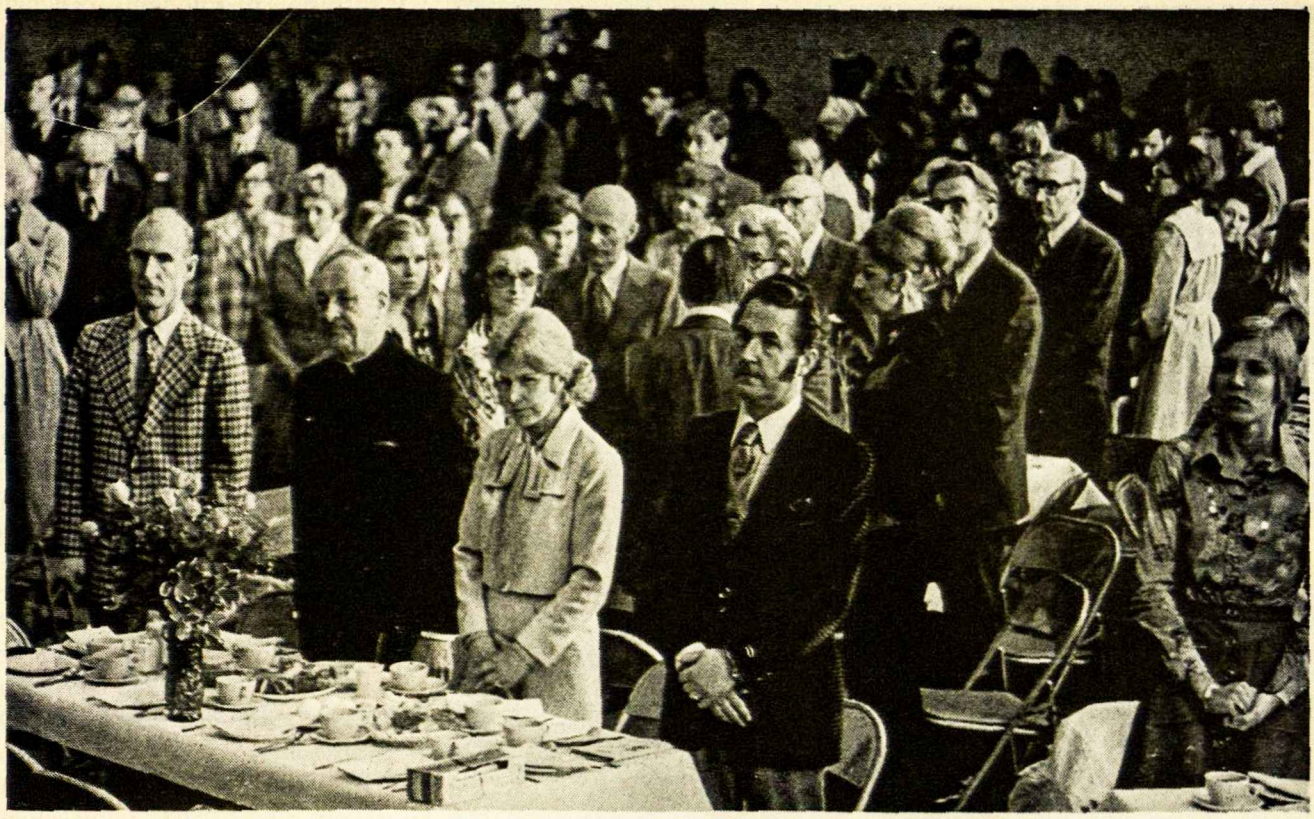

Chicagos ateitininkų šeimos šventės dalyviai. Prie pirmojo stalo — P. Narutis, vysk. V. Brizgys, atnašavęs šv. Mišias, ir dr. Ant. Razma su Ponia.

---

didatai ir išsirikiavo prie scenos. Draugovės dvasios vadas kun. dr. Kęstutis Trimakas ir SAS pirmininkas Eugenijus Girdauskas priėmė įžodį ir įteikė juosteles. Spalvas gavo M. Kazlauskaitė, A. Kazlauskaitė, V. Musionytė, D. Narutytė, R. Norkutė, V. Olšauskas, A. Pakalniškis, A. Ambrozaitytė, J. Juozevičius, E. Razma, D. Petersonaitė, N. Spurgytė, G. Reinytė, L. Stončiūtė, P. V. Kisielius, J. Kuprys, E. Pabedinskaitė, D. Lapkus ir R. Kubiliūtė. Naujus narius dr. Jonas Juozevičius apdovanojo knyga "Šviesos ir Šešėliai" ir sveikinimo žodį tarė SAS pirmininkas Eugenijus Girdauskas.

Tolimesnę programą atliko Prano Dielininkaičio kuopos jaunučiai, paruošti Rūtos Norkutės, Dalios Bilaišytės ir Lionės Bradūnaitės. Jie suvaidino "Grybų karą". Antrą vaidinimėlį, "Raudonoji kepuraitė", suvaidino Dielininkaičio kuopos jauniai, paruošti Vidos Kazlauskaitės ir Audrės Kižytės. Lipniūnc kuopos moksleiviai suvaidino "Kaip atsirado įvairių spalvų meškos", kurį parašė Margarita Kulytė ir Rita Ambrozaitytė.

Elena Pabedinskaitė

DETROITO MOKSLEIVIŲ SUSIRINKIMAS

Šeštadienį, balandžio 12 įvyko Detroito Karaliaus Mindaugo moksleivių ateitininkų kuopos susirinkimas p. Kaspučių namuose. Susirinkimą pradėjome malda, kurią perskaitė Virgis Kasputis. Darius Mičiūnas pristatė šio susirinkimo kalbėtoją, Viktorą Naką. Viktoras buvo nutaręs mums pakalbėti apie kitų tautų pažiūras į Lietuvą; ta tema jis neseniai kalbėjo moksleivių Studijų Dienose Dainavoj. Kadangi visi, kurie dalyvavo šiame susirinkime, taip pat dalyvavo tose Studijų Dienose, buvo nutarta geriau turėt diskusijas ta tema. Diskutuojant daug kas paaiškėjo ir net daugiau ko išmokom. Įdomu buvo išgirst, kad BATUNas mėgina įtikinti kitas tautas, kad Lietuva teisėtai gali priklausyti Trečiajam Pasauliui. Tačiau kitos tautos turi daugiau sužinot apie Lietuvą, kad su tuo sutiktų. Reikia atsimint, kad čia, pačioj Amerikoj, retas kuris žino apie mūsų tėvynę — tai mūsų pareiga jos vardą iškelti. Viktoras taip pat pakalbėjo apie Saugumo Tarybos konferenciją, kuri sudarė rezoliucijas, palankias Lietuvai. Dabar mūsų pareiga rašyti laiškus prašant kongresmanus, kad šias rezoliucijas paremtų. Būtume rašę laiškus susirinkime, bet, kadangi diskusijos ilgiau užtruko, negu buvo numatyta, vokai, popierius ir pašto ženkliukai buvo išdalinti; nutarėm laiškus parašyti sugrįžę į namus.

Tada Vidas Neverauskas perskaitė pereito susirinkimo protokolą. Sekė einamieji reikalai. Iždininkas Aliukas Lelis pranešė, kiek pinigų turim išde. Globėja p. Udrienė paklausė mergaičių, ar norės su mamom turėt arbatėlę. Visos nutarė, kad būtų

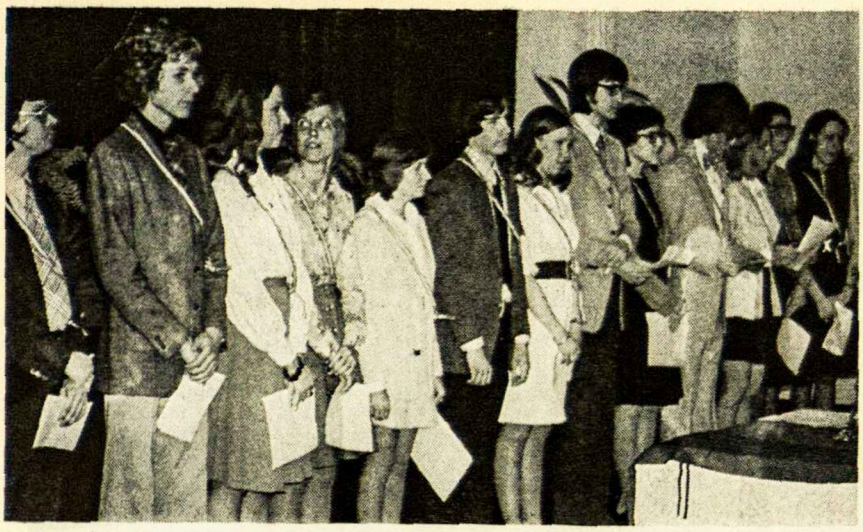

Chicagos ateitininkų šeimos šventės vaizdai: viršuj — įžodį davę studentai: J. Kuprys, D. Lapkus, V. Musionytė, D. Narutytė, R. Norkutė, V. Olšauskas, E. Pabedinskaitė, A. Pakalniškis, D. Petersonaitė, E. Razma, G. Reinytė, N. Spurgytė ir. L. Stončiūtė. Vidury — draugovės dvasios vadas kun. dr. K. Trimakas ir SAS pirm. E. Girdauskas sveikina įžodį davusį D. Lapkų; prie vėliavos stovi M. Eivaitė, Ant. Razma ir R. Olšauskaitė. Apačioj — Pr. Dielininkaičio kuopos jaunučiai vaidina "Grybų karą".

labai gražu. Birželio 8 turėsime savo šeimos šventę Dainavoje. Kristina Veselkaitė, Vida Nakaitė ir Taura Zarankaitė sutiko pagalvot, kaip mes, moksleiviai, galėtumėm pasirodyt ta proga.

Tada Viktoras dar kartą mums truputį pakalbėjo. Šį kart apie Jaunimo Kongresą, kuris įvyks Pietų Amerikoj. Paragino tuos, kurie galės, balsuoti, kai bus jaunimo atstovų rinkimai.

Sekė meninė dalis, kurioje Audrė Sadauskaitė, Rita Neverauskaitė, Darius Mičiūnas, Kristina Veselkaitė ir Taura Zarankaitė skaitė savo kūrinius iš mūsų neseniai išleisto laikraštėlio. Baigėme susirinkimą malda.

P. Kaspučiai mus tada gražiai pavaišino. Visi susirinkom prie biliardo stalo, kur linksmai praleidom likusią šeštadienio popietę.

Taura

SENDRAUGIŲ VASAROS STOVYKLOS

Ateitininkų Sendraugių Sąjungos valdyba ir šiemet organizuoja dvi vasaros stovyklas sendraugiams bei jų šeimoms: Dainavoj liepos 27 - rugpiūčio 3 ir Kennebunkporte rugpiūčio 17-24.

Norintieji dalyvauti Dainavos stovykloje registruojasi pas Praną Baltakį, 11700 Old Columbia Pike, Apt. 1102, Silver Spring, Md. 20904. Kennebunkporto stovyklai registruojasi pas Tėvus Pranciškonus: Franciscan Fathers, Kennebunkport, Maine 04046.

Sendraugių Sąjungos centro valdyba primena, jog rugpiūčio 24-31 dienomis, Dainavoje, įvyks Ateitininkų Federacijos jubiliejinė stovykla su plačia ir turininga programa visų trijų sąjungų nariams. Ji ragina visus sendraugius joje kuo gausiau dalyvauti. Dėl registracijos, bus duodama daugiau informacijos spaudoje.

TRUMPAI

— Pagal "1975 m. Maldos Kalendorių" sekančiomis liepos

mėnesio dienomis ateitininkai melsis už tautiečius tėvynėje bei išeivijoje, už Lietuvos nepriklausomybę ir Bažnyčios laisvę: New Yorke — liepos 3, New Havene — liepos 4, Worchestery — liepos 7, Bostone — liepos 8, Brocktone — liepos 9, Clevelande — liepos 10, Rochestery — liepos 11, Detroite — liepos 12, Chicagoj — liepos 14, Los Angeles —liepos 15, Toronte — liepos 16, Hamiltone —liepos 17 ir New Jersey — liepos 18. Tomis dienomis patariama suruošti ir viešesnio pobūdžio pamaldas.

— **Clevelando** ateitininkų šventė įvyko gegužės 3-4. Šeštadienį buvo atidaryta jaunųjų menininkų paroda, suorganizuota Giedros korporacijos. Sekančią dieną iškilmingos akademijos metu trys jaunučiai ir trys moksleiviai davė įžodį. Susirinkusiems žodį tarė Ateitininkų Federacijos vadas dr. P. Kisielius.

MOKSLEIVIAI

— **New Yorko** moksleivių ateitininkų metinė šventė įvyko gegužės 16-18. Šventėje dalyvavo Ateitininkų Federacijos vadas dr. P. Kisielius.

— **Toronte** balandžio 27 buvo jaunučių ir moksleivių filmų diena. Buvo rodomi vaikams skirti filmai ir kartūnai.

STUDENTAI

— **Studentų Ateitininkų Sąjunga,** reaguodama į prosovietinę propagandą paskutinėje "Encyclopedia Britannica" laidoje, jos vyriausiam redaktoriui pažadėjo atsiųsti 50 protesto laiškų, atspausdintų įvairių miestų amerikiečių laikraščiuose. Keli tokie laiškai jau atspausdinti. Prašome tokius laiškus rašyti, o atspausdintų laiškų kopijas siųsti Vajui, 5523 S. Claremont Ave., Chicago, IL. 60636, USA.

— **SAS Aplinkraščio** 2 ir 3 nr. pasiekė Studentų Ateitininkų Sąjungos narius. Pranešama apie Ateitininkų Federacijos jubiliejinę stovyklą, studentų ateitininkų pavasario kursus ir vajų parašyti 50 laiškų laikraščių redaktoriams, protestuojant prieš "Encyclopedia Britannica" prosovietinį straipsnį apie Lietuvą.

— **Toronto** studentų ateitininkų draugovės sausio 26 susirinkimo nutarimai, liečią Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos platinimą (apie kuriuos ir mes norėjome plačiau sužinoti; žr. "Ateitis", 3 nr., 95 psl.), kaip skelbia SAS Aplinkraščio 3 nr., buvo labai praktiški: kiekvienas draugovės narys, gavęs penkis įtakingų asmenų (pvz. valdžios atstovų, kunigų) ar laikraščių adresus, turėjo pasiųsti laiškus ir Kronikos aštuntosios dalies vertimą anglų kalba.

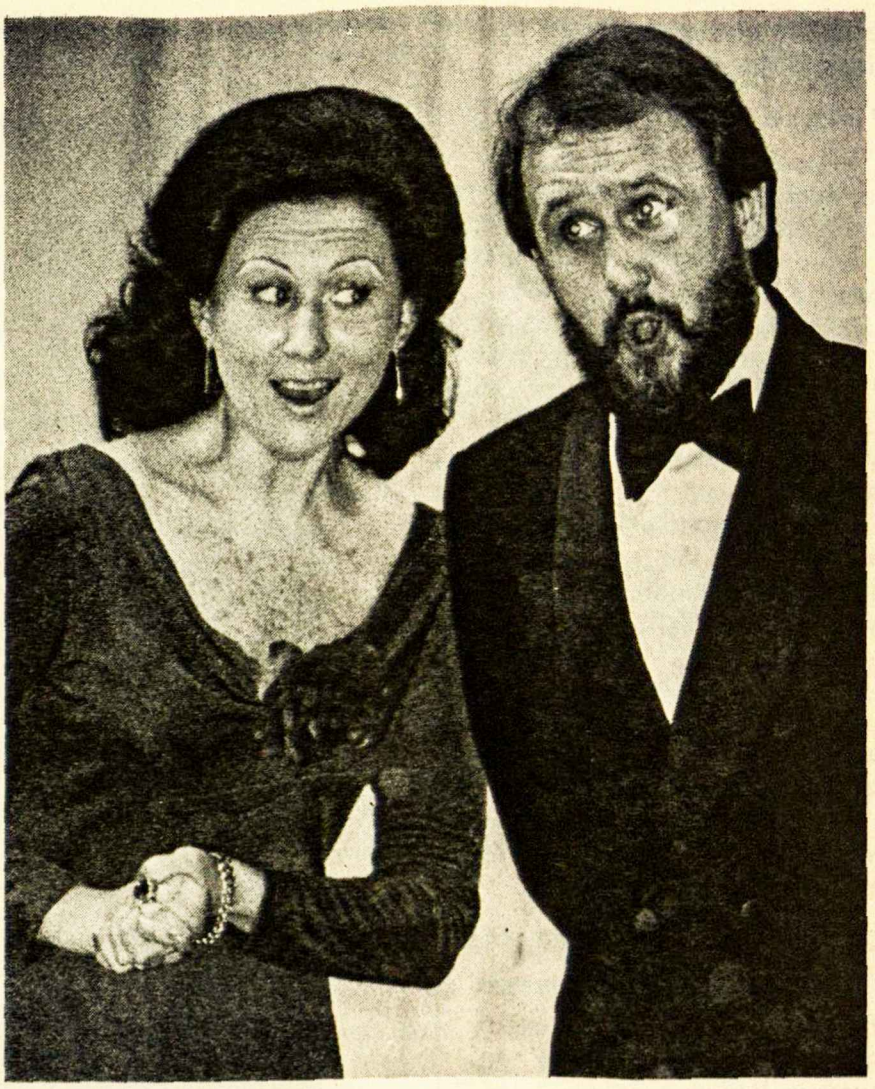

Cicera ateitininkų suruoštos Pavasario šventės meninėj programoj dainuoja N. Linkevičiūtė ir B. Prapuolenis.

— **Studentų ateitininkų** pavasario kursai įvyko gegužės 24-26 prie Rochesterio. Programoje — kun. J. Staškevičiaus paskaita "Ar reliativizmas yra kenksmingas žmogui?", debatai apie moralę ir religiją, o taip pat darbo būreliai sekančiomis temomis: "Žmogaus prigimtis", "Moralė ir kultūra", "SAS metų veiklos planas" ir "Ateitininkai praeityje ir dabartyje".

JUBILIEJINĖS STOVYKLOS PROGRAMA

Stovykla atidaroma rugpiūčio 24 d. Ateitininkų Federacijos Vado dr. P. Kisieliaus žodžiu ir truks iki rugpiūčio 31 d. K. Šeštokas tą pačią dieną kalbės

tema: Ko mes norime ir ko laukiame iš šios stovyklos.

Pirmadienis

Valančiaus mostas ir dinamika, ruošiant tautą ateičiai, — skaito prof. Simas Sužiedėlis.

Ateitininkų misija penkių dimensijų perspektyvoje, — kunigas prof. Stasys Yla.

Antradienis

Komunistų tautų politika Lietuvoje (prelegentas bus paskelbtas vėliau).

Lietuvos Kronika — žmogaus laisvės šauklys ir herojinės krikščionių kovos liudininkas, skaitys kun. dr. P. Gaida.

Trečiadienis

Marksizmo grėsmės šaknys krikščioniškajai civilizacijai — dr. Kęstutis Skrupskelis.

Socialinė krikščionių doktrina perspektyvinėje ateitininkų veikloje, — dr. A. Damušis.

Ketvirtadienis

Moralinis lūžis ir pasimetimas Vakarų pasauly ir jo poveikis mūsų visuomenei, — kun. dr. Antanas Paškus.

Svarstybos: Moralinis atsinaujinimas kaip globalinis uždavinys.

Penktadienis

Kultūriniai mūsų uždaviniai, atsižvelgiant į Lietuvos ir išeivijos padėtį, — skaito dr. K. Keblys.

Svarstybos: Kokios yra perspektyvos išugdyti kūrybingą ateitininką dviejų kultūrų sankryžoje.

Šeštadienis

Kristocentrinis humanizmas ateitininkų dimensijų viršūnėje, — kun. dr. V. Rimšelis.

Povatikaninės Bažnyčios pulsas pasauly ir mūsų būty, — skaito dr. Vytautas Vygantas.

Sekmadienis

Dr. Juozas Girnius: Ką šiandien sakytų Pranas Dovydaitis.

Stovyklą uždaro kun. G. Kijauskas, SJ, Ateitininkų Tarybos pirmininkas.

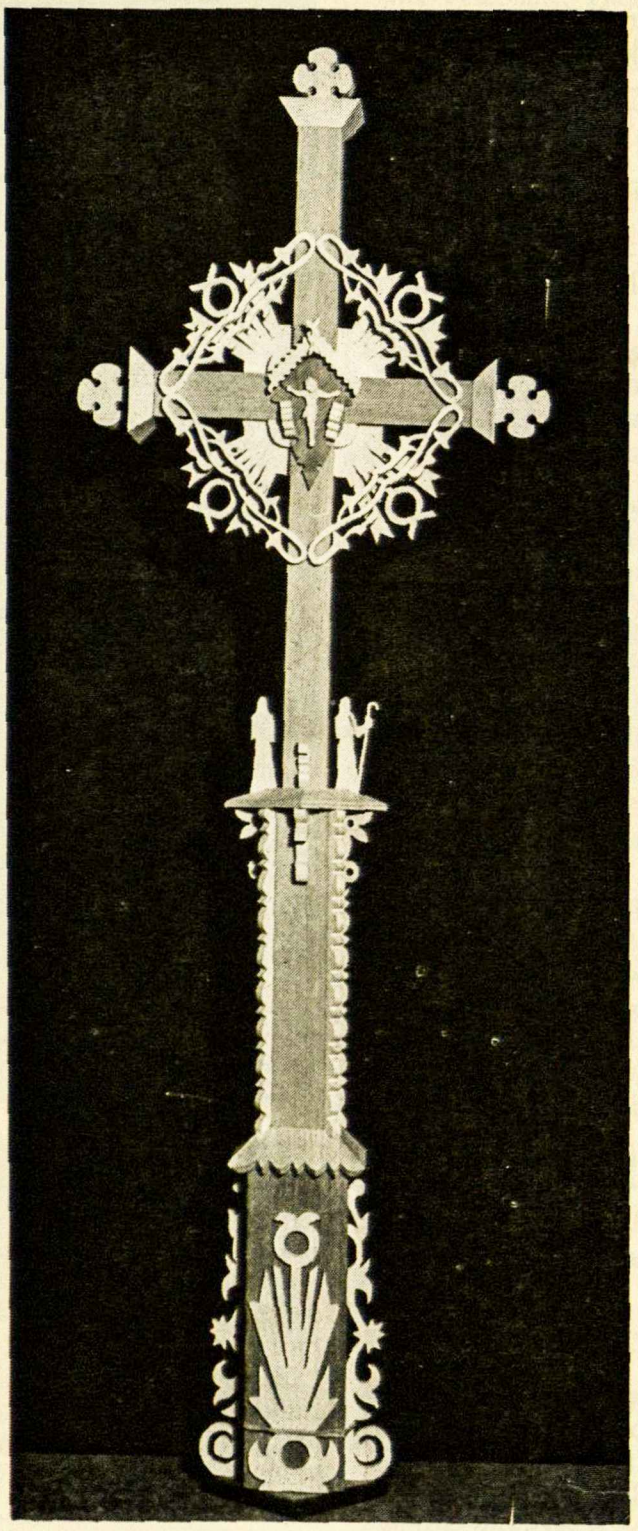

Ateitininkų Federacija, prisimindama vysk. Motiejaus Valančiaus laikų atsparumą ir šių dienų lietuvių tautos ištikimybę katalikų tikėjimui, nutarė jubiliejinės stovyklos proga Dainavos stovyklavietėje pastatyti lietuvišką kryžių. Tam tikslui kiekvienas ateitininkas yra prašomas aukoti vieną dolerį, kad šis kryžius simbolizuotų mūsų visų pastangas ir žymėtų mūsų solidarumą su kovojančia bei kenčiančia tauta. Aukas prašome siųst per paskirų kuopų, draugovių ir skyrių iždininkus.

VASAROS STOVYKLOS

Ateitininkų Federacijos jubiliejinė stovykla — vyresniesiems moksleiviams, studentams ir sendraugiams, rugpiūčio 24 - 31 Dainavoje, JAV. Registracijos adresai — **moksleiviams:** Kęstutis Šeštokas, 286 East 17 St., Hamilton. Ont. L9A4M7; telef.: (416) 383-8248; **studentams:** Eugenijus Girdauskas, 24 Maynard Ave., Toronto 3, Ont. Canada; telef.: (416) 537 - 3975; **sendraugiams:** Pranas Baltakis, 7802 Temple St., Hyatsville, Md. 20783; telef.: (301) 622-4242.

Moksleiviams:
Dainavoje, JAV (15 - 18 m. amž.) . . . . birželio 15-29;
Dainavoje, JAV (7 - 14 m. amž.) . . .birželio 29 - liepos 13;
"Baltijos" stovyklavietėje, Kanadoje . . . . liepos 12 - 26;
Wasagoje, Kanadoje . . . . . liepos 20 - rugpiūčio 2;
Neringoje, JAV . . . . . rugpiūčio 17 - 23.

Sendraugiams:
Dainavoje, JAV . . . . . liepos 27 - rugpiūčio 3;
Kennebunkporte, JAV . . . . . rugpiūčio 17 - 24.

MOKSLUS BAIGUSIŲJŲ ŽINIAI

Ateitininkai, baigę mokslą universitete ar kolegijoje ir šįmet įgiję mokslinį laipsnį, yra prašomi prisiųsti savo fotografiją su trumpu savo gyvenimo, studijų bei visuomeninės veiklos aprašymu. Mokslo baigimo žinios su fotografijom bus spausdinamos "Ateityje".

NUO ADMINISTRACIJOS STALO

Garbės prenumeratas už 1975 metus prisiuntė: V. Baleišytė, M. Miniataitė, M. Šerepkaitė, J. Žadeikis (Chicago, Ill.), kun. R. Krasauskas (Roma, Italija), dr. J. Norkaitis (Vokietija), O. Norvilienė (Monroe, Mich.) ir kun. P. Patlaba (Hot Springs, Arkansas).

Aukojo "Ateičiai" paremti: 100.00 dol. — Toronto Stasio Šalkauskio moksleivių ateitininkų kuopa (Toronto, Ont. Canada); po 5.00 dol. — J. Aviža, L. Labanauskaitė (Chicago, Ill.); 3.00 dol. — N. Ziminskaitė (Winnipeg, Canada); po 1.00 dol. — R. Juzaitis (Plymouth Meeting, Pa.) ir P. Sandavičius (Brooklyn, N.Y.).

Apmokėjo "Ateities" prenumeratą, siuntinėjamą užsienio moksleiviai: 5.00 dol. — E. Orentas (West Hartford, Conn.), Brazilijos moksleiviui.

Nauji prenumeratoriai: dr. J. Ringus, L. Stašaitis (Chicago, Ill); E. Šilgalis (Euclid, Ohio); D. Tijunėlytė (Buffalo Grove, Ill.); M. Vasienė (Philadelphia, Pa.) ir R. Viesulas (Glenside, Pa.).

Už garbės prenumeratas, aukas ir naujas prenumeratas nuoširdžiai dėkoja **"Ateities" administracija**

ALp(LKA)1786
1975, Nr.6

90.725, 287